

Finansieret af
Den Europæiske Union

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om tilskud til producentorganisationer for frugt og grønt I henhold til Rådets forordning (EU) nr. 2021/2115

Version 2
Oktober 2023

Vejledning om tilskud til producentorganisati- oner for frugt og grønt

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2023

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbt.dk
www.lbt.dk

ISBN [978-87-7120-224-3]

Indhold

1.	Velkommen.....	6
1.1	Kort om ordningen	6
1.1.1	Formålet med ordningen.....	6
1.1.2	Hvem kan søge.....	6
1.1.3	Hvilke tilskud kan modtages til projekterne.....	7
1.1.4	Nyt i forhold til tidligere ordning og regelgrundlag for ordningen.....	7
1.1.5	Vigtige datoer – årshjul for ordningen	8
1.1.6	Obligatoriske skemaer til brug ved ansøgning.....	9
2.	Definitioner.....	10
3.	Anerkendelse af en producentorganisation	12
3.1	Procedure for anerkendelse.....	12
3.2	Minimumskrav til antal medlemmer og omsætning.....	12
3.3	Hovedaktivitet	13
3.4	Producentorganisationens formål	13
3.5	Forvaltning af driftsfonden	14
3.5.1	Medlemmernes bidrag til driftsfonden fastsættes af PO'en.....	14
3.6	Krav til PO'ens medlemmer	14
3.7	Krav til producentorganisationen	15
3.8	Demokratisk kontrol med producentorganisationen.....	15
3.9	Udlicitering.....	15
3.10	Sammenlægning af producentorganisationer.....	16
3.11	Sammenslutning af producentorganisationer.....	17
3.12	Anerkendelse af tværnationale producentorganisationer.....	17
4.	Driftsprogrammers indhold	18
4.1	Tilskudsberettigede indsatsområder og aktionstyper	19
4.2	Overordnede krav til driftsprogrammers indhold	20
4.3	Balance i driftsprogrammer – obligatoriske aktioner	20
4.4	Krav til beskrivelse af driftsprogrammers indhold	21
5.	Regler vedr. EU-tilskud	22
5.1	Tilskudsberettigede udgifter.....	22
5.2	Økonomisk tilskudsloft og tilskudsprocent	22
5.3	Forhøjelse af tilskudsloftet til 4,6 pct. af referenceomsætningen	23
5.4	Forhøjelse af tilskuds procent til 60 pct. af afholdte udgifter	24
5.5	Forhøjelse af tilskudsprocent til 80 pct. af afholdte udgifter	26
5.6	Referenceperiode	26
5.7	Referenceomsætning	27
6.	Ansøgninger på ordningen.....	28
6.1	Ansøgning om godkendelse af 3-7 årige driftsprogrammer	28
6.1.1	Ansøgning.....	29
6.1.2	Vurdering af ansøgningen.....	29
6.2	Ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation af driftsprogramåret.....	29

6.2.1	Ansøgningsfrist for specificering af efterfølgende driftsprogramår	29
6.2.2	Dokumentationskrav vedr. udgifter	29
6.2.2.1	Udgifternes rimelighed	30
6.2.2.2	For udgifter over 50.000 kr. skal der foreligge to tilbud:.....	30
6.2.2.3	Udgifter på og under 50.000 kr.:	30
6.2.3	Krav til tilbud	30
6.2.3.1	Tilbuddene skal være sammenlignelige.....	31
6.2.3.2	Der findes kun én leverandør, så der kan ikke forelægges to tilbud	32
6.2.3.3	Særlig om udgifter til konsulentbistand, herunder rådgivningsaftaler for rådgivningsydelse.....	32
6.2.4	Specifikke krav til enkelte indsatsområder og aktioner	34
6.2.4.1	Indsatsområde 1: Investeringer i materielle og immaterielle aktiver, innovation mv.	34
6.2.4.2	Indsatsområde 6: Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv. 47.1.f.....	34
6.2.4.3	Indsatsområde 14: Administrationsomkostninger	34
6.3	Ansøgning om ændringer af driftsprogrammet i det enkelte driftsprogramår	35
6.3.1	Ansøgningsfrist for forhåndsgodkendelse af ændringer	35
6.3.2	Ændringer der gennemføres uden forhåndsgodkendelse ved anvendelse af 20 pct.-reglen.....	36
6.4	Ansøgning om udbetaling	37
6.4.1	Krav til afholdelse af udgifter.....	37
6.4.2	Årlig rapportering fra producentorganisationerne.....	37
7.	Investeringer	38
7.1	Krav om logbog.....	38
7.2	Kollektive investeringer	39
7.3	Investeringer på medlemmers bedrifter, herunder ejererklæringer og mærkning	39
7.4	Centraliseret indkøb af investeringer	40
7.5	Indkøb af brugt udstyr	40
7.6	Opretholdelse af investeringer	41
7.7	Salg af investeringer med restværdi	41
8.	Ansøgning om aktioner vedr. kriseforebyggelse eller krisehåndtering.....	42
8.1	Kriseforebyggelse	42
8.2	Krisehåndtering.....	43
8.2.1	Forhøjelse af tilskudsprocent til 100 pct. af afholdte udgifter – kun ved tilbagekøb fra markedet	43
9.	Overvågning, evaluering og rapportering af driftsprogrammet	44
9.1	Årlig rapportering	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
9.2	Performancerapportering vha. nye output- og resultatindikatorer	44
10.	Kontrol og sanktioner.....	47
10.1	Administrativ kontrol	47
10.2	Kontrolbesøg (Fysisk kontrol)	47
10.3	Sanktioner.....	48
10.3.1	Sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af anerkendelseskriterierne	48
10.3.2	Sanktioner i tilfælde af svig	48
10.3.3	Sanktioner vedrørende driftsprogrammer	48
10.3.4	Tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud.....	49
11.	Omregningskurs	50
12.	Dispensation	51
13.	Andre regler, du skal kende.....	52
13.1	Udbudsreglerne	52
13.2	Svig med og misbrug af tilskud	52

13.3	Omgåelse af krav og regler.....	53
13.4	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder.....	53
13.5	Vi indsamler og behandler dine data	53
13.6	Hvis du vil klage over en afgørelse fra os	54
14.	Frivillig udtrædelse af ordningen	55
15.	Kontaktoplysninger	56
Bilag 1:	Godkendte produkter omfattet af tilskudsordningen for frugt og grønt.....	57
Bilag 2:	Forarbejdede frugter og grøntsager	58
Bilag 3:	Oversigt over indsatsområder, aktioner mv.....	60
Bilag 4:	Udkast til beskrivelse af mulige investeringer under de enkelte aktioner.....	68
Bilag 5:	Oversigt over resultatindikatorer og afrapportering i forhold til de enkelte aktioner.....	77

1. Velkommen

Denne vejledning skal bruges, når en anerkendt producentorganisation ønsker at søge om tilskud til at gennemføre et godkendt driftsprogram.

I vejledningen findes oplysninger om ordningens formål, hvem der kan søge, hvad der kan søges til, hvordan der søges, de forskellige krav som skal opfyldes, hvordan ansøgninger bliver behandlet, hvordan tilskud bliver udbetalt, og hvordan projekterne bliver kontrolleret.

Der kan findes yderligere information på Landbrugsstyrelsens tilskudsguide under ordningen tilskud til Producentorganisationer for frugt og grønt:

<https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/producentorganisationer-for-frugt-og-groent>

1.1 Kort om ordningen

Landbrugsstyrelsen administrerer ordningen og træffer afgørelse om tilskud, kontrol og udbetaling. Vi modtager ansøgninger om anerkendelse af producentorganisationer og godkendelse af driftsprogrammer, modtager anmodning om ændring og udbetaling, kontrollerer projekterne og udbetaler tilskud.

1.1.1 Formålet med ordningen

Ordningens formål er at understøtte anerkendte producentorganisationer i frugt- og grøntsagssektoren med tilskud med henblik på at koncentrere udbuddet af produkter, sikre afsætning af medlemmernes produkter, forbedre PO'ernes konkurrenceevne og reducere miljø- og klimapåvirkning.

1.1.2 Hvem kan søge

Det er kun anerkendte producentorganisationer, der kan søge om tilsagn om tilskud til gennemførelse af et godkendt driftsprogram.

Ansøgningsfristen for ansøgning om anerkendelse som producentorganisation er 1. marts 2023. Se flere informationer på tilskudsguiden for Producentorganisationer for frugt og grønt, på Landbrugsstyrelsens hjemmeside¹. Eller læs mere i afsnit 3:

---

¹ <https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/producentorganisationer-for-frugt-og-groent>

1.1.3 Hvilke tilskud kan modtages til projekterne

- **Landbrugsstyrelsens tilskud:**

Landbrugsstyrelsen yder tilskud til projekter (aktioner) under ordningen for producentorganisationer via finansiering fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget, EGFL

Der kan ikke søges andre tilskud til de enkelte aktioner, dette gælder både:

- **Anden offentlig, national medfinansiering:** Det er under denne ordning ikke muligt at medfinansiere aktioner med andre offentlige, nationale midler, som f.eks. midler fra en region, en offentlig fond eller tilskud i form af garanti, kaution eller lignende.
- **Andre EU-tilskud:** Det er ikke tilladt, at få tilskud til udgifter, som du får EU-tilskud til under en anden ordning eller på anden måde.

1.1.4 Nyt i forhold til tidligere ordning og regelgrundlag for ordningen

I forbindelse med overgangen til den nye CAP-lov ophæves National strategi. Dele af National strategi er videreført i den nye ordning og er gengivet i denne vejledning. Derudover er der udarbejdet en række nye indsatsområder, og aktioner der danner rammen for PO'ens ansøgning, se TABEL 4.1. Oversigt over tilskudsberettigede indsatsområder/aktioner eller mere uddybet Bilag 3: Oversigt over indsatsområder, aktioner mv.

Der er kommet en række nye danske og EU-retsakter til ordningen. I de nye EU-retsakter er der introduceret en række nye indsatsområder, der danner rammerne for mulige aktioner under ordningen. Der er derfor også udarbejdet nyt ansøgningsmateriale til ordningen, der vil være tilgængeligt på tilskudsguiden for Producentorganisationer for frugt og grønt på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

De nye retsakter er:

- Lov nr. 1590 af 28. december 2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.
- Bekendtgørelse om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordningen for frugt og grønt 2023-2024, BEK nr. 1064 af 3.august 2023
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrug Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2117 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2117 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder

- Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/128 af 21. december 2021 om regler for anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 om betalingsorganer og andre organer, finansiel forvaltning, regnskabsafslutning, kontrol, sikkerhedsstillelse og åbenhed
- Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126 af 7. december 2021 om supplerende af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 med yderligere krav vedrørende visse interventions typer, som medlemsstaterne skal fastsætte bestemmelser om i deres strategiske planer for perioden 2023-2027 i henhold til nævnte forordning, samt regler om andelen af permanente græsarealer med henblik på normen for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM-norm 1)

De tidligere, men stadig gældende retsakter er:

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007
- Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 891/2017 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 for så vidt angår frugt og grøntsager og forarbejdede frugter og grøntsager og om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 for så vidt angår sanktioner i disse sektorer og om ændring af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 543/2011

1.1.5 Vigtige datoer – årshjul for ordningen

TABEL 1.1. Vigtige datoer for ordningen

Dato	Frist
15. oktober 2023	Ansøgningsfrist for ansøgning om godkendelse af nye 3-7 årige driftsprogrammer og specificering af driftsprogram 2024.
1. marts 2024	Ansøgningsfrist for ansøgning om anerkendelse af nye PO'er
1.-15. marts 2024	Ansøgningsperiode for ansøgning om 1. ændring af driftsprogram 2024
1.-15. august 2024	Ansøgningsperiode for ansøgning om 2. ændring af driftsprogram 2024
15. oktober 2024	Ansøgningsfrist for ansøgning om godkendelse af specificering af driftsprogramår 2025
15. oktober - 1. november 2024	Ansøgningsperiode for ansøgning om 3. ændring af driftsprogram 2024
15. februar 2025	Ansøgning om udbetaling af tilskud til driftsprogram 2024
1. marts 2025	Ansøgningsfrist for ansøgning om anerkendelse af nye PO'er.

1.1.6 Obligatoriske skemaer til brug ved ansøgning

På tilskudsguiden, på Landbrugsstyrelsens hjemmeside² findes de skemaer, der skal anvendes ved de forskellige ansøgninger.

TABEL 1.2. Oversigten over hvilke skemaer og bilag der skal udfyldes og indsendes i forbindelse med de forskellige ansøgninger.

Felter med • viser hvilke dokumenter der skal medtages, ved de forskellige ansøgninger	Ansøgning om anerkendelse som PO Ansøgningsfrist: 1. marts 2024	Ansøgning om godkendelse af driftsprogram 2023 Ansøgningsfrist: 1. marts 2024	Ansøgning om ændring af driftsprogram 2023 Ansøgningsfrist: 15. marts 2024 15. august 2024 1. november 2024	Ansøgning om udbetaling for driftsprogram 2024 Ansøgningsfrist: 15. februar 2025
Ansøgningsskema om anerkendelse som PO	• (Skemaet skal rekvireres hos LBST)			
Ansøgningsskema til godkendelse af Driftsprogram		•		
Ansøgningsskema til ændring af Driftsprogram			•	
Ansøgning om udbetaling				•
Bilag 1, Aktions-, inventar- og medlemsoversigten		•	•	•
Bilag 2, Aktions- og projektbeskrivelse		•	•	•
Bilag 3, Aktions- og projektbeskrivelse v. udbetaling				•
Bilag 4, Bilagslisten				•
Bilag 5a, Forventet og endelig performancerapportering		•		•
Bilag 5b, Kvalitativ rapport (Tidl. 7a)				•
Bilag 5c, Kvantitativ rapport (Tidl. 7b)				•
Bilag 5d, Årlig rapportering (Tidl. 8)				•

² <https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/producentorganisationer-for-frugt-og-groent>

2. Definitioner

En **producentorganisation**, herefter forkortet **PO**, forstås i denne vejledning som en selvstændig virksomhed, der:

- Består og administreres af personer fra frugt- og grøntsektoren.
- Er oprettet på initiativ af producenterne.
- Der forfølger et bestemt mål, og har mindst ét af de formål, der er nævnt i artikel 152, stk. 1, litra c), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013.

En **driftsfond** er en fond, som er oprettet og administreret af en PO for at finansiere gennemførelsen af flerårige driftsprogrammer. Driftsfonden finansieres af EU-tilskud og PO'en. Driftsfonden må udelukkende anvendes til at gennemføre godkendte driftsprogrammer.

Et **driftsprogram** er en 3-7 årig plan, der nøje redegør for, hvilke mål PO'en vil indfri i indeværende programperiode. Driftsprogrammet udmøntes ved, at PO'en udfærdiger årlige ansøgninger, som specificerer de konkrete aktioner, der planlægges at blive gennemført i det kommende driftsprogramår.

Driftsprogrammerne forfølger som minimum de målsætninger, vedr. koncentration af udbuddet og afsætning af produkterne på markedet, aktioner vedr. mindskelse af miljøpåvirkning og bidrag til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer³.

En **producent** forstås i denne vejledning som én fysisk eller juridisk person, hvis virksomhed befinder sig inden for traktaternes territoriale anvendelsesområde, og som udøver en landbrugsaktivitet, jf. definition af "landbruger" i artikel 4, stk. 1, litra a), i Rådets forordning nr. 1307/2013, og som udelukkende producerer frugt og grøntsager som omhandlet i artikel 1, stk. 2, litra i), i Rådets forordning nr. 1308/2013.

Producenter, der har taget initiativ til oprettelse af en PO, eller er indmeldt i en PO, omtales i vejledningen som medlemmer.

Ved **referenceomsætning** forstås i denne vejledning værdien af PO'ens og de tilsluttede medlemmers afsatte produktion. Referenceomsætning omfatter kun de frugter og grøntsager, som PO'en er anerkendt for. Hertil kommer andre forhold, der skal tages i betragtning ved beregning af referenceomsætningen, se afsnit 5.7 om

---

³ Jf. Forordning (EU) 2021/2115 artikel 46, litra b), e) og f).

Referenceomsætning⁴.

Ved **generelle produktionsomkostninger / driftsomkostninger** forstås i denne vejledning en driftsudgift eller investering, som PO'en eller producenten almindeligvis må forventes at være i besiddelse af eller skulle afholde, for at kunne drive en produktion, jf. bilag II i Kommissionens delegerede forordning nr. 2022/126 af 7. december 2021. Eksempler på generelle produktions- eller driftsomkostninger kan være leje af lokaler, udgifter til el, vand og varme, reparation og vedligehold af lokaler, rengøring, drift af bil/kørselsgodtgørelse, rejseudgifter, kontorartikler, porto og gebyrer, telefon, mobil, internet, mødeudgifter, faglitteratur, forsikring, kontingenter, revisor og advokat.

Ved **indsatsområde** forstås i denne vejledning i forordningsfastsatte kategorier, interventionstyper, af tilskudsberettigede aktioner, se Bilag 3: Oversigt over indsatsområder, aktioner mv.

Ved **aktion** forstås i denne vejledning det konkrete projekt i en bestemt aktionstype under et specifikt indsatsområde, som gennemføres af PO'en hos en eller flere medlemmer, og som kan bestå af en eller flere investeringer. En aktion sigter mod at bidrage til at nå et eller flere af de mål, der er omhandlet i artikel 6 og artikel 46, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115.

Ved **investering** forstås i denne vejledning de konkrete indkøb, evt. sammensat af flere enkelt indkøb, til erhvervelse af materielle og immaterielle aktiver, der sigter mod at bidrage til at nå et eller flere af de mål, der er omhandlet eller anført i artikel 6 og artikel 46, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115.

Innovation forstås i denne vejledning som en investering der er ny eller en væsentlig forbedring af, hvad der er hos den pågældende avler til dato.

Begrebet velbegrundede overslag anvendes både i relation til den årlige specifikation af de konkrete udgifter og i relation til budgettet i de 3-7 årlige driftsprogrammer:

- I relation til den årlige specifikation af udgifterne i det konkrete driftsprogramår (den årlige ansøgning) og evt. ændringer heraf, skal begrebet velbegrundede overslag forstås som den konkrete og præcise dokumentation af de planlagte udgifter i det kommende år (min. to tilbud etc.).
Dokumentationen skal vise, at de udgifter som knytter sig til de planlagte investeringer/indkøb, er prissat til markedsprisen for den pågældende vare eller tjenesteydelse.
- I relation til de 3-7 årlige programansøgning og evt. ændringer heraf skal begrebet velbegrundede overslag forstås som de estimater og overslag, der ligger til grund for at kunne opstille et budget.
Estimater og overslag skal vise omfang og fordeling på Indsatsområder af de planlagte udgifter i det kommende driftsprogramms 3-7 årlige periode.

Ved **sammenlignelige tilbud** for rimelige priser forstås i denne vejledning som dokumentation for tilbud, der er sammenlignelige, når de er udspecificerede, og er afgivet af leverandører med forskellige CVR-numre, der er uafhængige af hinanden og af ansøger.

Tilbuddene skal omfatte den samme vare, tjenesteydelse eller varer, der opfylder samme formål. Hvis det ene tilbud indeholder poster eller elementer, som det andet tilbud ikke gør, skal det være muligt at trække udgiften for disse poster ud, så priserne kan sammenlignes. Hvis der indsendes tilbud på varer, der opfylder samme formål, skal der vedlægges en velbegrundet teknisk og faglig vurdering af, at varerne opfylder samme formål, til dokumentation for rimelige priser.

To tilbud på varer, der opfylder samme formål, vil ikke nødvendigvis indeholde samme poster eller elementer, men skal dog stadig være sammenlignelige. For to tilbud med samme varer eller tjenesteydelser skal tilbuddene

---

⁴ Jf. Forordning (EU) 2022/126 artikel 32

indeholde samme poster og elementer, så de er direkte sammenligneligt. Ved indkøb af samme varer f.eks. identiske radensere skal faktura indeholde samme poster og elementer, mens faktura for varer som opfylder samme funktion, men ikke er identiske, kan disse ikke nødvendigvis indeholde samme poster og elementer.

3. Anerkendelse af en producentorganisation

3.1 Procedure for anerkendelse

For at PO'en kan anerkendes, skal den opfylde kravene i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 154.

Ansøgningen om anerkendelse af nye PO'er skal indsendes til Landbrugsstyrelsen senest 1. marts 2023.

PO'en skal ved ansøgning om anerkendelse fremlægge bevis for, at den opfylder kravene til anerkendelse⁵. Yderligere skal det specificeres i ansøgningen, hvilke produkter PO'en ønsker anerkendelse i forhold til. Godkendte produkter er angivet i bilag 2 til forordning (EU) 1308/2013⁶, og omfatter frugt og grøntprodukter, der er friske, kølede eller evt. tørrede.

En PO kan dog også anerkendes for produkter, der udelukkende er bestemt til forarbejdning, hvilket forudsætter dokumentation for, at PO'en leverer de pågældende produkter til forarbejdning. Anerkendelsen som PO for produkter, der udelukkende er bestemt til forarbejdning kan ske på grundlag af f.eks. leveringskontrakter.

Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt en PO kan anerkendes senest tre måneder efter, at der er indgivet ansøgning med den relevante dokumentation, så der efter Landbrugsstyrelsens afgørelse stadig er tilstrækkelig tid til, at den nye PO kan nå at udfærdige et 3-7 årigt driftsprogram til ansøgningsfristen den 15. oktober 2023.

Landbrugsstyrelsen kontrollerer regelmæssigt, om anerkendte PO'er overholder anerkendelseskriterierne. I tilfælde af misligholdelse eller uregelmæssigheder i forbindelse med denne forordning anvender Landbrugsstyrelsen sanktioner over for disse PO'er, og træffer om nødvendigt beslutning om at tilbagekalde anerkendelsen, jf. vejledningens afsnit 10.3 Sanktioner.

3.2 Minimumskrav til antal medlemmer og omsætning

En PO skal opfylde ét af følgende minimumskrav for antal medlemmer og omsætning⁷:

- 15 producenter med en årlig samlet referenceomsætning på mindst 5 millioner kr., eller
- 5 producenter med en årlig samlet referenceomsætning på mindst 10 millioner kr.

En producent kan ikke være medlem af flere PO'er for samme produktkategori⁸.

Medlemmer skal være fysiske personer eller selvstændige juridiske personer med CVR-numre, som skal oplyses i Landbrugsstyrelsens obligatoriske skema –find skemaet på tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside: <https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/producentorganisationer-for-frugt-og-groent>

Medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen må ikke medregnes i forbindelse med det nævnte krav om mindste antal medlemmer.

---

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 152

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, bilag I, del IX

⁷ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 §5.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 153, stk. 1, litra b, og Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023, § 7.

Landbrugsstyrelsen vil blandt andet kontrollere, at PO'en har oplyst, hvem der indgår i PO'ens bestyrelse og direktion, og hvem der er bemyndiget til at handle på PO'ens vegne.

3.3 Hovedaktivitet

En PO's hovedaktivitet er at koncentrere udbuddet af produkter, ved at sikre afsætning af medlemmernes produkter.

En PO kan sælge produkter fra producenter, der ikke er medlemmer af PO'en, hvis den er anerkendt for disse produkter, og forudsat at denne aktivitets økonomiske værdi er lavere end værdien af medlemmernes afsatte produktion.

Afsætning af frugt og grøntsager, der er købt direkte fra en anden PO kan ikke anses for at udgøre en del af PO'ens aktiviteter. Tilsvarende kan afsætning af produkter som PO'en ikke er anerkendt, heller ikke anses for at udgøre en del af PO'ens aktiviteter.

PO'en kan i dens vedtægter fastsætte, at medlemmerne kan afsætte en del af deres produktion uden om PO'en f.eks. gennem stalddørssalg⁹. PO 'ens hovedaktiviteten skal stadig være at koncentrere udbud og afsætning af medlemmernes produkter, som den er anerkendt for.

3.4 Producentorganisationens formål

PO'en skal være oprettet på initiativ af producenter, som producerer mindst ét af de i Bilag 1 nævnte anerkendte produkter¹⁰. PO'en skal mindst have et af følgende formål¹¹:

- Sikre at produktionen planlægges og tilpasses efter efterspørgslen, navnlig hvad angår kvalitet og mængde.
- Koncentrere udbuddet og afsætningen af medlemmernes produktion, navnlig gennem direkte salg.
- Optimere produktionsomkostningerne og afkast på investeringer som svar på miljø- og dyrevelfærdskrav og stabilisere producentpriserne.
- Forske i og udvikle initiativer inden for bæredygtige produktionsmetoder, innovativ praksis, økonomisk konkurrenceevne og markedsudvikling fremme og yde teknisk bistand til anvendelse af miljøvenlige dyrknings- og produktionsmetoder.
- Fremme og yde teknisk bistand til anvendelse af produktionsnormer, forbedring af produktkvalitet og udvikling af produkter med beskyttet oprindelsesbetegnelse, beskyttet geografisk betegnelse eller med et nationalt kvalitetsmærke.
- Forvalte biprodukter og især affald med henblik på beskyttelse af kvaliteten af vand, jord og landskaber samt bevare eller fremme den biologiske mangfoldighed.
- Bidrage til bæredygtig anvendelse af naturressourcer og afbødning af klimaændringer.
- Udvikle initiativer inden for salgsfremstød og markedsføring.
- Forvalte de gensidige fonde, som er omhandlet i driftsprogrammerne i sektoren for frugt og grøntsager¹².
- Yde nødvendig teknisk bistand til anvendelse af terminsmarkeder og sikringsordninger.

---

⁹ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august § 9.

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, bilag I, del IX

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 152, stk. 1, litra c

¹² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 33, stk. 3, litra d

3.5 Forvaltning af driftsfonden

Driftsfonden må kun anvendes til gennemførelse af godkendte driftsprogrammer.

Driftsfonden skal finansieres af bidrag fra PO'ens medlemmer eller PO'en selv og EU-tilskuddet¹³.

Det er et krav, at alle udgifter og indtægter i driftsfonden skal kunne identificeres og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Med udgift og indtægt menes, at beløbet er blevet overført. Der skal oprettes en særskilt bankkonto til driftsfonden, hvis PO'en ikke har gjort det i forvejen. Fra kontoen må der kun være transaktioner til finansiering af driftsfonden, og disse skal kunne identificeres i overensstemmelse med projektbeskrivelser, bankkontoudtog og fakturaer.

Driftsfondens regnskab skal holdes adskilt fra PO'ens regnskab og samtidigt indgå som et særskilt punkt i PO'ens regnskab¹⁴.

Fakturaer, der vedrører driftsprogrammet, skal stiles til PO'en. Der kan kun gives tilskud til udgifter, hvis fakturaen er udstedt til PO'en. Hvis en faktura er udstedt direkte til et medlem, er udgiften ikke tilskudsberettiget. Kun originalfakturaer må indgå i regnskabet.

3.5.1 Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 10 stk. 4 Medlemmernes bidrag til driftsfonden fastsættes af PO'en

Udnyttelsen af driftsfonden skal kunne komme alle producenter til gode. Alle producenter skal have mulighed for på demokratisk vis at have indflydelse på beslutningerne om anvendelsen af PO'ens driftsfond og om de finansielle bidrag til driftsfonden. Medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen, har ikke stemmeret til beslutninger om driftsfonden, og må ikke medregnes i forbindelse med det nævnte krav om mindste antal medlemmer eller drage direkte fordel af ordninger, der finansieres af EU¹⁵.

3.6 Krav til PO'ens medlemmer

PO'ens vedtægter skal bl.a. forpligte de tilsluttede producenter til¹⁶:

- At følge de regler, PO'en har vedtaget for indberetning af produktionsdata og for produktion, afsætning og miljøbeskyttelse.
- Kun at være medlem af én PO for så vidt angår et givent medlems produktion af et af de produkter, som er nævnt i Bilag 1. At afsætte hele deres produktion af det pågældende produkt gennem PO'en med mindre vedtægterne og gældende lovgivning giver mulighed for undtagelser. Et medlems produktion regnes for at være afsat gennem PO'en, når PO'en sælger medlemmets produktion enten direkte eller via udlicitering.
- At give PO'en de oplysninger, PO'en udbeder sig til statistiske formål, og som bl.a. kan vedrøre areal, høst, udbytte og direkte salg.
- At betale de vedtægtsbestemte finansielle bidrag til iværksættelse og finansiering af driftsfonden.

PO'ens vedtægter skal desuden indeholde bestemmelser om:

- Procedurer for fastlæggelse, vedtagelse og ændring af reglerne nævnt ovenfor.
- At medlemmerne kan føre demokratisk kontrol med PO'en og dens beslutninger.
- Sanktioner for overtrædelse af de vedtægtsbestemte forpligtelser, bl.a. manglende betaling af finansielle bidrag, og sanktioner for overtrædelse af PO'ens regler.
- Optagelse af nye medlemmer, herunder en minimumsperiode for medlemskab.
- De regnskabsmæssige og budgetmæssige regler, der kræves, for at organisationen kan fungere.

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 32

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august § 14

¹⁵ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 10 stk. 4

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 153

Ved indmeldelse forpligter producenten sig til at overholde PO'ens vedtægter og at være tilsluttet PO'en i mindst et år. Medlemmer skal være indmeldt i PO'en fra 1. januar et givent år, for at der kan gives tilskud til investeringer på bedriften det pågældende år.

Udmeldelse sker med seks måneders varsel. Et medlem der melder sig ud inden den 30. juni, er derfor udmeldt af PO'en den 31. december samme år. Ved udmeldelse kan der ske en opkrævning af PO'en vedr. tilbagebetaling af tilskud, på den enkelte udtrådte medlemsbedrift, såfremt dette ikke er fuldt afskrevet¹⁷.

3.7 Krav til producentorganisationen

PO'en anses for at handle i medlemmernes navn og på deres vegne i økonomiske anliggender. PO'en skal råde over det personale, den infrastruktur og det udstyr, der er påkrævet for at varetage dens hovedopgaver, bl.a. med hensyn til ovennævnte krav og¹⁸:

- 1) Kendskab til medlemmernes produktion.
- 2) Tekniske faciliteter til indsamling, sortering, oplagring og emballering af medlemmernes produktion.
- 3) Afsætning af medlemmernes produktion.
- 4) Forretningsmæssig og budgetmæssig forvaltning.
- 5) Centraliseret omkostningsbaseret regnskabssystem og faktureringsystem iht. national ret.
- 6) PO'en skal desuden være registreret hos Erhvervsstyrelsen.

PO'en anses for at opfylde punkt 2) hvis PO'en råder over det nødvendige udstyr til indsamling, sortering, oplagring og emballering af anerkendte produkter enten via egne faciliteter, via medlemmer, via datterselskaber eller ved udlicitering.

Som del af punkt 4) skal PO'en kunne forvalte driftsprogrammer og driftsfonden i overensstemmelse med gældende krav. Ligeledes skal PO'en kunne forvalte og overholde kravene til driftsprogrammer, anerkendte PO'er og PO'ens medlemmer. Herunder er krav om rapportering, dokumentation, planlægning og effektmåling.

3.8 Demokratisk kontrol med producentorganisationen

PO'ens vedtægter, arbejdsgange og eventuel udlicitering skal være struktureret således, at det undgås, at et eller flere medlemmer misbruger deres beføjelser eller indflydelse i forbindelse med forvaltningen af PO'en og dens drift. I det tilfælde at en PO er en klart styret af én juridisk person, skal den pågældende juridiske persons beføjelser til at ændre, godkende eller afvise PO'ens beslutninger begrænses eller fjernes, for at sikre den demokratiske kontrol. Intet medlem må råde over en stemmeandel på mere end 20 pct.

PO'en skal senest to måneder inden ansøgning om godkendelse af næste års driftsprogram skriftligt orientere alle medlemmer om det påtænkte indhold af driftsprogrammet. Orienteringen skal indeholde oplysninger vedrørende medlemmernes mulighed for at fremsætte forslag til indholdet af næste års program. Driftsprogrammet skal optages som et selvstændigt punkt på dagsordenen ved den årlige generalforsamling og være indeholdt i beretningen. Kopi af den her omtalte udsendte orientering til alle medlemmer skal indsendes sammen med ansøgning om godkendelse af driftsprogrammet.

Medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen, har ikke stemmeret til beslutninger om driftsfonden, og de medregnes ikke i forbindelse med minimumskrav, og de kan heller ikke drage direkte fordel af driftsprogrammet.

3.9 Udlicitering

PO'en kan udlicitere nogle af de forpligtigelser, den skal opfylde, såfremt den over for Landbrugsstyrelsen dokumenterer, at dette er en formålstjenstligt for at nå den PO'ens mål. Ved udlicitering af en PO's aktivitet forstås, at

---

¹⁷ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126, artikel 11

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, artikel 152-156 og 160

PO'en indgår en forretningsmæssig aftale med en anden part, om at udføre en pågældende aktivitet¹⁹. Parten kan være et eller flere af PO'ens medlemmer eller et datterselskab.

Udlicitering er under visse omstændigheder tilladt. I den sammenhæng vurderes det hensigtsmæssige i at udlicitere i forhold til PO'ens uafhængighed, demokrati og formål. Udlicitering er ikke berettiget, hvis det giver et mindretal af medlemmer uforholdsmæssig stor indflydelse eller fordel – eller hvis det skaber interessekonflikter i forhold til PO'ens formål og forpligtelser.

PO'en forbliver ansvarlig for at sikre gennemførelsen af aktiviteten og bevarer den overordnede kontrol med og overvågningen af den forretningsmæssige aftale om at udføre aktiviteten. Aktioner eller investeringer, der foretages hos den virksomhed, der udliciteres til, eller indirekte eller direkte henvender sig til den virksomhed der udliciteres til, er ikke tilskudsberettigede.

Det er dog ikke tilladt for PO'en at udlicitere aktioner placeret under indsatsområde 3, aktiviteter afholdt af PO'en, se nærmere herom i afsnit 6.2.4.

Producentorganisationen skal til enhver tid kunne fremlægge skriftlig dokumentation for, at den reelt har udført kontrol og tilsyn med de udliciterede aktiviteter samt kunne dokumentere arbejdsgangen af den ledelsesmæssige kontrol samt overvågning og evaluering af udliciterede opgaver. Producentorganisationen skal opbevare udliciteringskontrakterne og indberetninger i mindst fem år med henblik på efterfølgende kontrol. Udliciteringskontrakterne og indberetningerne skal på anmodning stilles til rådighed for alle medlemmer af PO'en.

3.10 Sammenlægning af producentorganisationer

Anerkendte PO'er kan under visse omstændigheder sammenlægges. I tilfældet hvor anerkendte PO'er sammenlægges, påtager den fortsættende PO de rettigheder og forpligtelser, som de sammenlagte PO'er besad på sammenlægningstidspunktet. Ved ønske om sammenlægning sendes en ansøgning om sammenlægning til Landbrugsstyrelsen, for at den nye PO kan blive anerkendt som sammenlagt PO²⁰.

Sammenlægning af PO'er består af en sammenlægning af både organisationer og af driftsprogrammer. Sammenlægningen af driftsprogrammer skal ske efter en af følgende modeller:

- Sammenlægning af driftsprogrammer fra sammenlægningstidspunktet. Dette betyder, at den sammenlagte PO tilpasser det sammenlagte driftsprogram til ét for at opfylde de gældende krav for PO'ens driftsprogram og balance i driftsprogrammet. Efter tilpasning af driftsprogrammet, kan der ske ændringer i forhold til de planlagte investeringer for at opfylde de gældende krav.
- Den sammenlagte PO fortsætter med de oprindelige programmer separat indtil den 1. januar året efter sammenlægningen. Dette betyder, at alle medlemmer af den sammenlagte PO fortsætter med deres planlagte investeringer uden væsentlige ændringer indtil den 1. januar året efter sammenlægning, med mindre der ansøges om ændringer, se mere under afsnit 6.3.
- Landbrugsstyrelsen kan imødekomme en velbegrundet ansøgning om, at den sammenlagte PO fortsætter sideløbende med separate driftsprogrammer indtil disses udløb.

Sammenlagte PO'er skal leve op til de samme krav som ikke-sammenlagte PO'er, ligesom sammenlagte driftsprogrammer skal leve op til de til enhver tid gældende krav til sammensætningen af driftsprogrammer.

Ansøgning om sammenlægning af PO'er sker som to separate ansøgninger. Den ene ansøgning relaterer sig til sammenlægningen af driftsprogrammerne og den anden del drejer sig om sammenlægningen af organisationerne²¹.

¹⁹ Kommissionens delegerede forordning (EU) 891/2017, artikel 13

²⁰ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023 § 11,

²¹ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023 § 11

En ansøgning om anerkendelse som en sammenlagt PO kan godkendes, hvis Landbrugsstyrelsen finder, at en sammenlagt PO reelt kan påtage sig forpligtelserne for de enkelte PO'er, som er blevet sammenlagt. Den sammenlagte PO skal opfylde alle anerkendelseskriterier, se afsnit 3.

3.11 Sammenslutning af producentorganisationer

Til forskel fra sammenlægning af PO'er jf. afsnit 3.9, er en sammenslutning af PO'er formelt set stadig to eller flere separate PO'er, som dog har aktiviteter sammen.

Landbrugsstyrelsen kan godkende en ansøgning om anerkendelse af en sammenslutning af PO'er, hvis det vurderes, at en sammenslutning af PO'er reelt kan varetage alle en PO's aktiviteter og funktioner, også selvom afsætning af de pågældende produkter stadig varetages af dens medlemmer. De sammensluttede PO'er skal opfylde alle anerkendelseskriterier.

En sammenslutning af PO'er påtager sig rettighederne og forpligtelserne for de enkelte PO'er, som er med i sammenslutningen²².

3.12 Anerkendelse af tværnationale producentorganisationer

PO'er kan anerkendes på tværs af lande og er kendetegnet ved, at den tværnationale PO har hovedsæde i ét land og har mindst én bedrift, som ligger i en anden medlemsstat²³.

Hovedsædet for PO'en skal placeres i den medlemsstat, hvor PO'en har størstedelen af sin afsatte produktion, beregnet som PO'ens referenceomsætning, jf. afsnit 4.5. Hovedsædet kan også være placeret i den medlemsstat, hvor flertallet af medlemmerne befinder sig.

Medlemsstaten, hvor PO'en har sit hovedsæde, er ansvarlig for at anerkende den tværnationale PO og at godkende PO'ens driftsprogram. Der vil ske den nødvendige udveksling af dokumenter og informationer mellem alle medlemsstater, hvor der er registreret medlemmer af PO'en i medlemsstaterne.²⁴

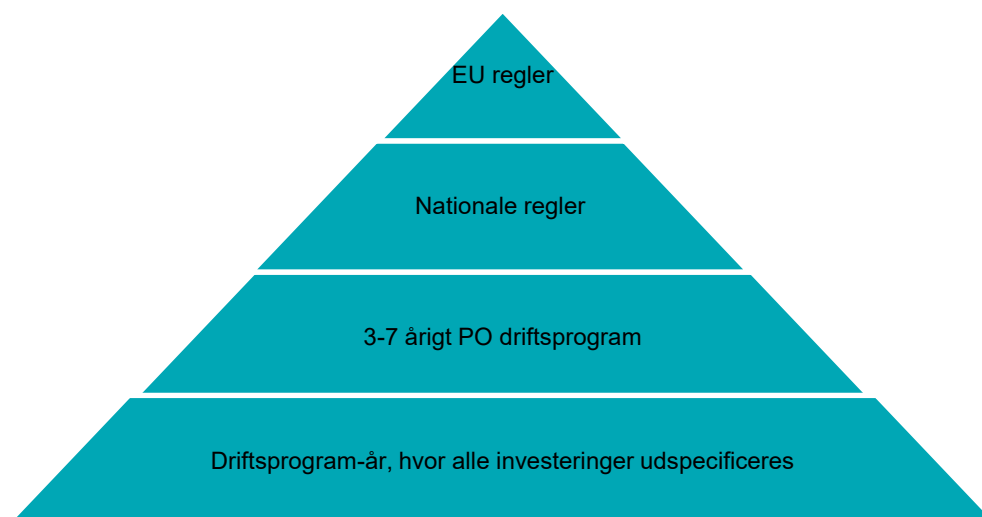
²² Kommissionens delegerede forordning (EU) 891/2017, artikel 18

²³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 891/2017, artikel 2, stk. 1, litra d

²⁴ Kommissionens delegerede forordning (EU) 891/2017, artikel 14

4. Driftsprogrammers indhold

Driftsprogrammerne skal gennemføres både i overensstemmelse med EU og nationale regler.

Figur 4.1 Sammenhæng mellem regler, driftsprogram og driftsprogram-år i PO ordningen

4.1 Tilskudsberettigede indsatsområder og aktionstyper

De tilskudsberettigede aktionstyper fordelt på de 14 forskellige indsatsområder fremgår af TABEL 4.1.

TABEL 4.1. Oversigt over tilskudsberettigede indsatsområder/aktioner

Indsatsområde	Aktionstype
1 Investeringer i materielle og immaterielle aktiver, innovation mv.	1.1 Erhvervelse af anlægsaktiver (herunder investeringer i skånsom håndtering, sortering, pakning og opbevaring) 1.2 Indkøb af flerårige certificerede konventionelle planter, samt meromkostninger til plante - og frømateriale 1.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder mv. (herunder investeringer i specialfremstillede maskiner, som tilpasses produktionen) 1.4 Investering målrettet miljø jf. miljøpositivlisten 1.5 Investering i IT og driftsplanlægning
2 Rådgivningstjenester og teknisk bistand, efteruddannelse mv.	2.1 Rådgivning, teknisk bistand og kurser vedr. forbedring af konkurrenceevnen gennem modernisering 2.2 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. salgsfremme 2.3 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet mv.
3 Aktiviteter afholdt af PO'en	3.1 Vejledning af medlemmer i kriseforebyggelse 3.2 Aktiviteter vedr. hvervning af nye medlemmer
4 Økologisk produktion	4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten 4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale 4.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling i økologisk produktion. (herunder investeringer i specialfremstillede maskiner, som tilpasses produktionen) 4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion
5 Integreret produktion	5.1 Investering i innovation, forskning i og udvikling målrettet miljø i integreret produktion. (herunder investeringer i specialfremstillede maskiner, som tilpasses produktionen) 5.2 Rådgivning og uddannelse vedr. integreret produktion.
6 Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.	6.1 Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.
7 Gennemførelse af kvalitetsordninger	7.1 Gennemførelse af kvalitetsordninger
8 Gennemførelse af sporbarheds- og certificeringssystemer	8.1 Gennemførelse af sporbarheds- og certificeringssystemer
9 Modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer	9.1 Erhvervelse af anlægsaktiver, målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer jf. miljøpositivlisten 9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer (herunder investeringer i specialfremstillede maskiner, som tilpasses produktionen) 9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer
10 Høstforsikring	10.1 Høstforsikring
11 Tilbagekøb fra markedet	11.1 Tilbagekøb fra markedet
12 Grøn høst	12.1 Grøn høst
13 Undladt høst	13.1 Undladt høst
14 Administrationsomkostninger	14.1 Generelle omkostninger vedr. driftsfonden eller driftsprogrammet.

4.2 Overordnede krav til driftsprogrammers indhold

Når et samlet driftsprogram tilrettelægges skal der tages udgangspunkt i de aktionstyper, der er opsummeret i tabel 4.1.

Der er i ordningen fire indsatsområder vedr. kriseforebyggelses- og krisestyring. Under disse er det kun aktioner under 10.1 "Høstforsikring", der evt. kan indgå i driftsprogrammet.

Muligheden for at medtage aktioner vedr. krisehåndtering forudsætter en helt særlig krisesituation. Det er en mulighed som Landbrugsstyrelsen kan introducere, når ydre omstændigheder skaber et væsentligt og uforudsigeligt fald i afsætningen. Det vil fremgå på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, såfremt aktionerne "tilbagekøb fra markedet" og "grøn høst eller undladt høst" kan anvendes. Læs mere om Indsatsområderne vedr. krisehåndtering i afsnit 8 i denne vejledning.

Krisehåndtering omfatter:

- 11.1 "Tilbagekøb fra markedet"
- 12.1 "Grøn høst" eller
- 13.1 "Undladt høst"

4.3 Balance i driftsprogrammer – obligatoriske aktioner

For at sikre balance mellem de forskellige indsatsområder i driftsprogrammerne, og sikre effekter inden for miljø, klima og innovation har EU-kommissionen fastsat hvor stor en del af driftsfondens budget, der skal anvendes på de enkelte indsatsområder. Balancekravene skal ses som minimumskrav der skal opfyldes, for at et driftsprogram kan blive godkendt.

Driftsprogrammer skal overholde følgende krav:

- 1) Driftsprogrammerne forfølger som minimum de målsætninger, der er omhandlet i artikel 46, litra b), e) og f)²⁵, dvs.:
  - b) Koncentration af udbuddet og afsætning af produkterne på markedet, herunder gennem direkte salg.
  - e) Fremme, udvikling og gennemførelse af: produktionsmetoder, der tager hensyn til miljø, skadegører og sygdomme osv.
  - f) Bidrage til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.
  - i) Dette krav opgøres årligt
- 2) Driftsprogrammet skal omfatte tre eller flere aktioner vedr. klima og miljø, og mindst 15 pct. af driftsprogramets udgifter skal allokere til aktioner vedr. klima eller miljø, som er knyttet til de målsætninger, der er nævnt i artikel 46, litra e) og f).
  - i) Dette krav opgøres over hele driftsprogramets løbetid.
- 3) Mindst 2 pct. af driftsprogramets udgifter skal allokere til forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder, samt innovation²⁶.
  - i) Dette krav opgøres over hele driftsprogramets løbetid.
- 4) Aktioner under indsatsområder vedr. kriseforebyggelses- og krisestyring må højst udgøre 33,3 pct. af de udgifter, der afholdes inden for rammerne af et driftsprogram.
  - i) Dette krav opgøres over hele driftsprogramets løbetid.

---

²⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2021/2115 af 7. december 2021, artikel 50.

²⁶ I henhold til artikel 50 i forordning (EU) nr. 2021/2115 af 7. december 2021.

4.4 Krav til beskrivelse af driftsprogrammers indhold

Driftsprogrammerne skal tage udgangspunkt i den danske strategiske CAP-plan, målsætningerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115, og de udvalgte indsatsområder fra Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126. Samt måde de tidligere effektindikatorer og de nye indikatorer til performance-afstemning.

Driftsprogrammer skal indeholde følgende ²⁷.

- En beskrivelse af udgangssituationen, .
- Der skal redegøres for de målsætninger, der er opstillet for driftsprogrammet, under hensyntagen til produktions- og afsætningsmuligheder.
- Driftsprogrammet skal være i overensstemmelse med målsætningerne i den danske strategiske CAP-plan, og det skal forklares, hvorledes driftsprogrammet bidrager til opfyldelse af målsætningerne.
- Der skal redegøres for, hvordan opstillede mål indfries med driftsprogrammet. I beskrivelse af målene skal der angives målbare målsætninger, så det er muligt at kvantificere og dokumentere de fremskridt, som gradvis opnås ved gennemførelsen af driftsprogrammet.
- En bekræftelse af, at programmet er i overensstemmelse med målsætningerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115, herunder at den tilstræbte balance mellem aktiviteterne opfyldes.
- En detaljeret beskrivelse af de aktionstyper og enkelte aktioner der skal gennemføres. Tilsvarende en detaljeret redegørelse for de midler, der skal anvendes for at nå målsætningerne i hvert enkelt driftsprogramår.
- Programmets varighed, idet alle driftsprogrammer skal løbe fra 3 til 7 år.

I beskrivelsen af de forskellige aktionstyper beskrives om aktionerne:

- Eventuelt supplerer og kan ses i sammenhæng med andre indsatsområder, herunder også andre aktioner, der finansieres eller er berettigede til tilskud fra andre EU-fonde, og navnlig tilskud til udvikling af landdistrikter.

I den forbindelse skal der, hvis det er relevant, også specifikt henvises til foranstaltninger, der er gennemført under tidligere programmer, og der oplyses:

- i. At de ikke medfører risiko for dobbeltfinansiering fra EU-fonde.

- De finansielle aspekter:

- Beregningsmetoden og størrelsen af de finansielle bidrag.
- Finansieringen af driftsfonden.
- De oplysninger, der er nødvendige for at begrunde bidrag af forskellig størrelse.
- Budget med prisoverslag og tidsplanen for gennemførelse af foranstaltningerne i hvert driftsprogramår

Ovennævnte omkring risiko for dobbeltfinansiering betyder, at PO'en gerne må søge tilskud til investeringer der supplerer hinanden fra forskellige tilskudsordninger. Det må dog kun ske under klar forudsætning af, at der ikke er risiko for, at der opnås mere end ét tilskud pr. investering.

---

²⁷ I henhold til Artikel 50 i forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021

5. Regler vedr. EU-tilskud

5.1 Tilskudsberettigede udgifter

De tilskudsberettigede udgifter kan ikke omfatte udgifter, hvortil der gives andre EU- eller nationale tilskud. Det vil eksempelvis sige, at der til en konkret maskine kun kan indhentes tilskud fra én tilskudsordning²⁸. Dog er der undtagelser f.eks. køb af brugt udstyr, hvor det er en forudsætning, at den pågældende investering ikke er blevet købt med EU-tilskud eller nationalt tilskud i en periode på 5 år forud for købet²⁹.

Det er vigtigt at være opmærksom på hvilke udgifter, der *ikke* er tilskudsberettigede. De ikke-tilskudsberettigede udgifter fremgår af bilag II i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126: "Liste over ikkestøtteberettigede udgiftstyper som omhandlet i artikel 22, stk. 2".

Omvendt findes der en ikke-udtømmende liste udgifter der er tilskudsberettigede. Eksempler på tilskudsberettigede udgifter fremgår af bilag III i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126: "Liste over støtteberettigede udgiftstyper som omhandlet i artikel 22, stk. 3".

Udgifter til leje af udstyr er tilskudsberettiget, hvis det kan godtgøres, at det er et økonomisk berettiget alternativ til køb³⁰. PO'en skal forklare, hvad der økonomisk berettiger at leje udstyret frem for at købe udstyret. PO'en skal derfor både oplyse udgiften til at leje det pågældende udstyr, og udgiften til at købe det samme udstyr. I sammenhæng med en vurdering af udgiften til køb, skal der også tages hensyn til reglerne for afskrivning af investeringer, som fremgår af bilag 1 i PO-bekendtgørelsen.

5.2 Økonomisk tilskudsloft og tilskudsprocent

Det samlede årlige EU-tilskud pr. anerkendt PO er beregnet ud fra et tilskudsloft på 4,1 pct. af værdien af PO'ens afsatte produktion (referenceomsætningen)³¹.

EU-tilskuddet til driftsprogrammer vil som udgangspunkt udgøre 50 pct. af de reelt afholdte udgifter.

Det finansielle EU-tilskud svarer derfor som udgangspunkt til de finansielle bidrag fra medlemmerne eller PO'en selv, dette er nærmere beskrevet i afsnit 3.5.1. Medlemmernes bidrag til driftsfonden.

I ordningen findes der flere muligheder for at få tilskud forøget:

- Vedrørende muligheden for at hæve tilskudsloftet, se afsnit 5.3.
- Vedrørende muligheden for at forøge den tilskudsprocenten til 60 pct. se afsnit 5.4.
- Vedrørende muligheden for at forøge den tilskudsprocenten til 80 pct. se afsnit 0.
- Vedrørende muligheden for at forøge den tilskudsprocenten til 100 pct., i tilfælde af krisehåndtering, se afsnit 8.2.1.

---

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013, Artikel 36

²⁹ Bilag III i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126

³⁰ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126, bilag III, punkt 6

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 artikel 52, stk. 2

5.3 Forhøjelse af tilskudsloftet til 4,6 pct. af referenceomsætningen

Tilskudsloftet på 4,1 pct. kan forhøjes til 4,6 pct. af referenceværdien, hvis beløbet, der overstiger de 4,1 pct. af værdien af referenceomsætningen, udelukkende anvendes til en eller flere af de aktioner, der er knyttet til de i artikel 46, litra d), e), f), h), i) og j) angivne målsætninger. De relevante aktioner er angivet i Tabel 5.1 nedenfor.³²

Tabel 5.1 Aktioner der kan skal anvendes, ved udnyttelse af forhøjelsen af tilskudsloft til 4,6 pct.

Aktioner knyttet til målsætning vedr. Investering i innovation og forskning (artikel 46, litra d)
1.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder mv.
4.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling i økologisk produktion.
5.1 Investering i innovation, forskning i og udvikling i integreret produktion.
9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
Aktioner knyttet til målsætning vedr. miljø (artikel 46, litra e)
1.4 Investering målrettet miljø jf. miljøpositivlisten.
2.3 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet- produktionspraksis, der er modstandsdygtig over for skadegørere og sygdomme.
4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten.
4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale.
4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion.
5.2 Rådgivning og uddannelse vedr. integreret produktion.
9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
Aktioner knyttet til målsætning vedr. klima (artikel 46, litra f)
9.1 Erhvervelse af anlægsaktiver, målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer jf. miljøpositivlisten.
9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
Aktioner knyttet til målsætning vedr. salgsfremstød for og markedsføring af produkter (artikel 46, litra h)
2.2 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. salgsfremme.
6.1 Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.
Aktioner knyttet til målsætning vedr. forøgelse af forbruget af produkter i frugt- og grøntsagssektoren (salgsfremme) (artikel 46, litra i)
4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten.
4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale.
4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion.
6.1 Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.
7.1 Gennemførelse af kvalitetsordninger.
8.1 Gennemførelse af sporbarheds- og certificeringssystemer.
Aktioner knyttet til målsætning vedr. kriseforebyggelse og risikostyring (artikel 46, litra j)
3.1 Vejledning af medlemmer i kriseforebyggelse.
10.1 Høstforsikring.
Og evt.:
11.1 Tilbagekøb fra markedet.
12.1 Grøn høst.
13.1 Undladt høst.

Såfremt PO'en ønsker at udvide den økonomiske ramme og benytte den ekstra halve procent af referenceomsætningen, skal dette oplyses til Landbrugsstyrelsen ved ansøgning om specificering af det årlige driftsprogram. Ligeledes angives hvilke aktioner der tænkes gennemført for den ekstra halve procent af referenceomsætningen. Se afsnit 6.2 Ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation af driftsprogrammet.

³² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 artikel 52, stk. 2 litra a

Det er kun muligt at aktivereforhøjelsen af tilskudsloftet én gang. Det vil sige at såfremt PO'en har fået godkendt en årlig specificering af et driftsprogram, og der efter følgende bliver åbnet for indsatsområderne vedr. krisesty- ring, så vil det kræve en ændring af driftsprogrammet, at anvende den yderligere tilskudsramme til disse aktio- ner. Eneste aktion vedr. kriseforebyggelse og krisesty- ring, der uden videre kan inkluderes i driftsprogrammet er 10.1 Høstforsikring.

5.4 Forhøjelse af tilskudsprocent til 60 pct. af afholdte udgifter³³

Efter anmodning fra PO'en kan tilskuddets andel af de reelt afholdte udgifter forhøjes til 60 pct. for specifikke aktio- ner i et driftsprogram, såfremt en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

1. Aktio- ner der vedrører tilskud til produktion af økologiske produkter
2. Driftsprogrammet indeholder aktio- ner, der knytter sig til alle målsætningerne i artikel 46, litra d), e), f), i) og j), dvs:³⁴
  - d) Investering i innovation og forskning.
  - e) Fremme, udvikling og gennemførelse af: produktionsmetoder, der tager hensyn til miljø, skadegørere og sygdomme osv.
  - f) Bidrag til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.
  - i) Forøgelse af forbruget af produkter i frugt- og grøntsagssektoren.
  - j) Kriseforebyggelse og risikostyring.

Jf. punkt 2, er det vigtigt at alle målsætningerne er repræsenteret i driftsprogrammet, for at der kan gives 60 pct. tilskud af afholdte udgifter til de enkelte aktio- ner.

Der skal derfor være én eller flere aktio- ner, for hver af målsætningerne nævnt i Tabel 5.2.

Tabel 5.2 Oversigt over aktio- ner, der kan udløse tilskud på 60 pct. af afholdte udgifter, hvis alle målsæt- ninger er repræsenteret i driftsprogrammet.

Aktio- ner knyttet til målsætning vedr. Investering i innovation og forskning (artikel 46, litra d)

- 1.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder mv.
- 4.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling i økologisk produktion.
- 5.1 Investering i innovation, forskning i og udvikling i integreret produktion.
- 9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.

Aktio- ner knyttet til målsætning vedr. Miljø (artikel 46, litra e)

- 1.4 Investering målrettet miljø jf. miljøpositivlisten.
- 2.3 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet- produktionspraksis, der er modstandsdygtig over for skadegørere og sygdomme.
- 4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten.
- 4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til etårige økologiske planter og frømateriale.
- 4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion.
- 5.2 Rådgivning og uddannelse vedr. integreret produktion.
- 9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.

Aktio- ner knyttet til målsætning vedr. Klima (artikel 46, litra f)

- 9.1 Erhvervelse af anlægsaktiver, målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer jf. miljøpositivlisten.
- 9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
- 9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.

Aktio- ner knyttet til målsætning vedr. forøgelse af forbruget af produkter i frugt- og grøntsagssektoren (salgsfremme) (artikel 46, litra i)

- 4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten.
-

³³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 artikel 52, stk. 3

³⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115.

-
- 4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale.
  - 4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion.
  - 6.1 Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.
  - 6.1 Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.
  - 7.1 Gennemførelse af kvalitetsordninger.
  - 8.1 Gennemførelse af sporbarheds- og certificeringssystemer.
-

Aktioner knyttet til målsætning vedr. kriseforebyggelse og risikostyring (artikel 46, litra j)

- 3.1 Vejledning af medlemmer i kriseforebyggelse.
  - 10.1 Høstforsikring.
  - Og evt.:
  - 11.1 Tilbagekøb fra markedet.
  - 12.1 Grøn høst.
  - 13.1 Undladt høst.
-

5.5 Forhøjelse af tilskudsprocent til 80 pct. af afholdte udgifter³⁵

Der er tre muligheder hvorved tilskudsprocenten for udvalgte aktioner kan hæves fra 50 til 80 pct.:

1. Hvis udgifterne til aktioner vedr. Investering i innovation, forskning og udvikling³⁶ udgør mindst 5 pct. af udgifterne under driftsprogrammet.
2. Hvis udgifterne til aktioner vedr. miljø eller klima³⁷ udgør mindst 20 pct. af udgifterne under driftsprogrammet.
3. Hvis udgifterne til aktioner vedr. miljø og klima³⁸ udgør mindst 20 pct. af udgifterne under driftsprogrammet.

Tabel 5.3 Aktioner der giver mulighed for forhøjelse af tilskudsprocent til 80 pct. af afholdte udgifter

Aktioner knyttet til målsætning vedr. Investering i innovation og forskning (artikel 46, litra d)
1.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder mv.
4.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling i økologisk produktion.
5.1 Investering i innovation, forskning i og udvikling i integreret produktion.
9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
Aktioner knyttet til målsætning vedr. Miljø (artikel 46, litra e)
1.4 Investering målrettet miljø jf. miljøpositivlisten.
2.3 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet- produktionspraksis, der er modstandsdygtig over for skadegørere og sygdomme.
4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten.
4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale.
4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion.
5.2 Rådgivning og uddannelse vedr. integreret produktion.
9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
Aktioner knyttet til målsætning vedr. Klima (artikel 46, litra f)
9.1 Erhvervelse af anlægsaktiver, målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer jf. miljøpositivlisten.
9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.
9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer.

Såfremt PO'en opfylder kriterierne og ønsker at udnytte muligheden for forhøjelse af tilskudsprocenten til 80 pct. af afholdte udgifter skal dette oplyses til Landbrugsstyrelsen ved ansøgning om specificering af det årlige driftsprogram. Se afsnit 6.2 Ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation af driftsprogramåret.

5.6 Referenceperiode

Tilskudsloftet, jf. Afsnit 225.2 beregnes hvert år på grundlag af værdien af PO'ens afsatte produktion. Referenceperioden beregnes som værdien af en 12-måneders periode, der tidligst begynder den 1. januar tre år før det år, for hvilket der ansøges om tilskud, og som afsluttes senest den 31. december året før det år, for hvilket der anmodes om tilskud. Det beregnede tal kaldes for referenceomsætningen. Referenceperioden er som udgangspunkt gældende for det pågældende driftsprogramår.

³⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 artikel 52, stk. 4 & stk. 5.

³⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 artikel 46, litra d

³⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 artikel 46, litra e) og f)

³⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 artikel 46, litra e) og f)

5.7 Referenceomsætning

Referenceomsætningen udgør et vigtigt nøgletal i PO-ordningen, idet tallet definerer tilskudsloftet. Det er vigtigt, at opgørelsen af referenceomsætningen er præcis og gennemsigtig. Opgørelsen af referenceopsætningen skal overholde følgende krav³⁹:

- Den afsatte produktion skal faktureres af PO'en, således at værdien fastsættes ud fra den stand/værdi varen har, når den forlader PO'en (eller fra producent ved direkte levering til aftagers distributionssted).
- Produkterne kan sælges emballerede og klargjorte, men værdien af forarbejdede produkter i forhold til den første forarbejdning kan ikke indgå i værdifastsættelsen. Tilladt klargøring omfatter blandt andet vask, udskæring, skræling, afpudsning og tørring, forudsat at produkterne ikke omdannes til forarbejdede frugter og grøntsager.

Der kan ikke gives tilskud til forarbejdet frugt og grønt. Det vil sige, at den ovennævnte klargøring er tilladt, men der må ikke ske en forarbejdning, som omdanner de friske frugter og grøntsager til et andet produkt, eksempelvis konserverede eller tilberedte grøntsager. Se mere om forarbejdet frugt og grønt i Bilag 2, hvor listen over forarbejdede frugter og grøntsager er gengivet⁴⁰.

Der foretages ingen korrektion af referenceomsætningen i referenceperioden som følge af, at medlemmer er udtrådt af PO'en, eller som følge af at nye medlemmer er indtrådt i PO'en i perioden fra afslutningen af referenceperioden og til ansøgningstidspunktet. Ved ansøgningstidspunktet forstås fristen for ansøgning om 6.2 Ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation af driftsprogramåret, se afsnit 6.1.

Værdien af den afsatte produktion eksklusiv moms opgøres for hver tolv måneders periode, jf. afsnit 5.7.

En statsautoriseret eller registreret revisor skal afgive en attest om, at værdien af medlemmernes afsatte produktion er opgjort korrekt, hvis PO'ens årsrapport ikke er forsynet med revisionspåtegning. Dette betyder, at hvis årsrapporten er gennemgået af en revisor, skal der ikke udfærdiges særskilt erklæring vedrørende referenceomsætning⁴¹.

Referenceomsætningen skal oplyses i en note til årsrapporten. Herudover skal referenceomsætningen dokumenteres og kunne identificeres af Landbrugsstyrelsen. Referenceomsætningen skal præsenteres som PO'ens nettoomsætning, jf. årsrapporten, fratrukket som minimum nedenstående poster:

- PO'ens omsætning af varer som PO'en er anerkendt for, men som ikke er produceret af PO'en selv eller af dens medlemmer, herunder:
  - Godkendte varer indkøbt af PO'en eller dens medlemmer fra danske producenter, der ikke er medlemmer af PO'en
  - Godkendte varer indkøbt fra udlandet (import)
- PO'ens omsætning af øvrige varer, som PO'en ikke er anerkendt for, herunder:
  - Ikke-godkendte varer produceret af PO'en eller dens medlemmer
  - Ikke-godkendte varer indkøbt af PO'en eller dens medlemmer
- Emballage, der ikke kan medregnes i referenceomsætningen
- Udgifter til ekstern transport der ikke kan medregnes i referenceomsætningen, se nedenfor.

I avancen på medlemmers produkter kan indgå omkostninger forbundet med intern transport, dog maksimalt op til 300 km. Ved intern transport forstås transport internt hos producenten og transport fra producent til første distributionssted. Eksterne transportomkostninger kan ikke medregnes i referenceomsætningen og omfatter eksempelvis: videre transport fra første distributionssted og transport ifm. eksport.

³⁹ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023 § 41 - § 43

⁴⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, bilag I, del X

⁴¹ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023 § 45 - § 46

6. Ansøgninger på ordningen

6.1 Ansøgning om godkendelse af 3-7 årige driftsprogrammer

Driftsprogrammer skal beskrive de af Kommissionens målsætninger, som skal indfries ved at gennemføre driftsprogrammet i løbet af programperioden. Programperioden skal være mindst 3 år og maksimalt 7 år. Målopfyldelse vedr. målsætningerne defineres ud fra en beskrivelse af, hvilke udfordringer PO'en og medlemskredsen ønsker at løse. I CAP-plan forordningen er interventionstyper for den kommende ordning defineret. Interventionstyperne fra forordningen er i ordningen indarbejdet som indsatsområder.

Det er inden for disse indsatsområder, at PO-ordningen anses for at give størst mulig positiv effekt. Indsatsområderne udgør således rammerne for, hvad der er tilskudsberettiget.

Positive effekter er en øget værdi og forbedret afsætning af de dyrkede produkter, en højere organiseringsgrad, investeringer i effektivisering som bidrager til øget produktivitet og forbedret konkurrenceevne og ikke mindst investeringer til fordel for miljø og klima.

Driftsprogrammerne skal beskrive hvilken udvikling, og hvilke mål der skal opnås. Når mål og prioriteringer er på plads, skal PO'en forholde sig til, hvilke investeringer der anses for nødvendige, og derfor planlægges gennemført, i løbet af driftsprogrammet 3-7 årige programperiode. Der skal allerede ved ansøgning om godkendelse af de 3-7 årige driftsprogrammer gives en overordnet beskrivelse og et budget overslag, der knytter sig til de planlagte investeringer.

Det er vigtigt, at der er en tydelig sammenhæng mellem den overordnede beskrivelse i det 3-7 årige driftsprogram både til forordningens målsætninger og de enkelte investeringer, der planlægges gennemført i de enkelte driftsprogramår.

Ansøgning om godkendelse af 3-7 årige driftsprogrammer skal være efter de krav, som er beskrevet i det foregående afsnit 0 og 4.3. Oversigten over obligatoriske ansøgningskemaer og bilag, der skal anvendes ved ansøgningen, findes forrest i vejledningen i afsnit

De enkelte driftsprogramår gennemføres i perioden 1. januar til 31. december. Når ansøgningen om godkendelse af driftsprogram er indsendt til Landbrugsstyrelsen, kan driftsprogrammet igangsættes for den anerkendte producentorganisations egen regning og risiko⁴²

---

⁴² Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023, § 25

6.1.1 Ansøgning

Ansøgning om godkendelse af det 3-7 årige driftsprogram skal fremsendes elektronisk til Landbrugsstyrelsen, producentorganisationerfrugtoggroent@lbt.dk.

Bemærk, at Landbrugsstyrelsen skal have modtaget ansøgningerne i sin helhed inkl. alle bilag inden udløb af ansøgningsfristen, for at modtagelsen er rettidig. Overskrides ansøgningsfristen, betragtes ansøgningen som ugyldig. Landbrugsstyrelsen i særlige tilfælde, hvis der opstår uforudsete problemer med at nå denne frist, dispensere for fristen. Dispensation fra ansøgningsfristen forudsætter ansøgning om dette **forud** for ansøgningsfristens udløb⁴³.

6.1.2 Vurdering af ansøgningen

Efter modtagelse af ansøgning om godkendelse af driftsprogrammet inklusive budget, og specificering af driftsprogramår, bliver ansøgningen gennemgået af Landbrugsstyrelsen. Under vurderingen vil Landbrugsstyrelsen evt. bede om yderligere informationer. Efter gennemgang af de enkelte indsatsområder og aktioner vil Landbrugsstyrelsen meddele enten godkendelse eller afvisning af driftsprogrammet. Landbrugsstyrelsen meddeler godkendelse, såfremt driftsprogrammet vurderes at kunne opfylde bidrage til målsætningerne i forordning 2021/2115.

Landbrugsstyrelsen kan afvise et driftsprogram, såfremt det vurderes ikke at leve op til de krav, der er fastsat i ovennævnte forordningsgrundlag samt kravene i bekendtgørelsen. Landbrugsstyrelsen yderligere kan afvise driftsprogrammer, såfremt påkrævede oplysninger ikke er afgivet, hvis udgifterne i driftsprogrammet ikke er velbegrundede eller rimelige, eller hvis ansøger har givet urigtige eller vildledende oplysninger.

I tilfælde af, at der er behov for at ændre de 3-7 årige driftsprogrammers indhold og varighed, er det muligt at søge om godkendelse af dette⁴⁴. Det kan være relevant, hvis der er ændringer i udviklingen i forhold til de vurderinger, der lå til grund ved udfærdigelsen af det 3-7 årige driftsprogram.

6.2 Ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation af driftsprogramåret

For hvert af de 3-7 år i driftsprogrammerne, de specifikke driftsprogramår, skal der udarbejdes en ansøgning. Her skal der være en tydelig sammenhæng mellem, hvad der søges om tilskud til, og hvad der er godkendt i det overliggende 3-7 årige driftsprogram, jævnfør afsnit 6.1.

Som led i den demokratiske proces ifm. fastlæggelse af indholdet i det kommende driftsprogramår, skal PO'en skriftligt orientere alle medlemmer om det påtænkte indhold af driftsprogrammet. Kopi af denne udsendte orientering skal indsendes til Landbrugsstyrelsen sammen med ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation, se også afsnit 3.7.

6.2.1 Ansøgningsfrist for specificering af efterfølgende driftsprogramår

Landbrugsstyrelsen skal have modtaget ansøgningen senest **15. oktober** i året før det år, hvor driftsprogrammet gennemføres.

6.2.2 Dokumentationskrav vedr. udgifter

I ansøgningen udspecificeres alle de planlagte udgifter for det kommende år. Nedenfor gennemgås retningslinjerne for den dokumentation, der skal indgå. Dokumentationen er vigtig som grundlag for, at Landbrugsstyrelsen kan vurdere udgifternes rimelighed.

For alle afholdte udgifter gælder, at PO'en på udbetalingstidspunktet skal kunne dokumentere udgiften ved faktura eller kvittering, som PO'en skal indsende sammen med udbetalingsanmodningen.

---

⁴³ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 24

⁴⁴ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 26 - § 30.

6.2.2.1 Udgifternes rimelighed

PO'en skal i ansøgningen om godkendelse af det enkelte driftsprogramår udspecificere alle udgiftsposter i de planlagte aktioner. Ved udspecificering menes, at PO'en skal beskrive og forklare udgiftsposterne i detaljer.

PO'en skal for alle udgiftsposter dokumentere, at der er tale om rimelige udgifter/priser⁴⁵. Landbrugsstyrelsen skal på denne baggrund vurdere, om udgifterne er rimelige. Hvis der ikke forelægges udspecificering og tilstrækkelig dokumentation, så kan Landbrugsstyrelsen ikke vurdere om udgifterne er rimelige, og må i så fald afvise de pågældende udgifter.

6.2.2.2 For udgifter over 50.000 kr. skal der foreligge to tilbud:

Ved alle udgifter over 50.000 kr. skal PO'en sende mindst to sammenlignelige tilbud. På baggrund af tilbuddene skal det være muligt at fastslå, at prisen på det tilbud der vælges, svarer til markedsprisen for den pågældende vare eller ydelse.

Når der foreligger to sammenlignelige tilbud, kan der kun opnås tilskud til det billigste tilbud.

På tidspunktet for ansøgning om godkendelse af det enkelte driftsprogramår skal tilbuddene anvendes til at fastsætte et godkendt budget for projektet. På udbetalingstidspunktet kan alene faktiske udgifter, som fremgår af fakturaer fra leverandør, indgå ved beregning af tilskuddet.

PO'en må ikke kunstigt opdele sine udgifter til en investering i mindre dele for dermed at komme under beløbsgrænsen for, hvornår der er krav om at sende to tilbud.

Hvis PO'en sender to tilbud, hvor det fremgår, at den ene tilbudsgiver køber teknologien af den anden tilbudsgiver med henblik på at videresælge, bliver købet ikke konkurrenceudsat, og det betragtes som, at om PO'en kun har indhentet ét tilbud.

Hvis det er muligt, skal PO'en derfor vedlægge et tilbud fra en leverandør, som udbyder en tilsvarende teknologi eller en teknologi med samme formål. Hvis det ikke er muligt, skal PO'en redegøre for, hvorfor der kun er indhentet ét tilbud, se nærmere i afsnit 6.2.3.

6.2.2.3 Udgifter på og under 50.000 kr.:

Ved udgifter til indkøb af varer og ydelser, hvor prisen på ansøgningstidspunktet er, og forventes at være, på eller under 50.000 kr., er der ikke krav om at PO'en skal indsende to tilbud.

Landbrugsstyrelsen skal dog stadig vurdere, om priserne er rimelige, derfor skal der indsendes mindst et tilbud til dokumentation af udgifter på og under 50.000 kr., som vurderes ved ansøgningen. PO'en skal efterfølgende kunne dokumentere udgiften ved faktura, kvittering eller lignende.

6.2.3 Krav til tilbud

Tilbuddene skal være sammenlignelige, dette beskrives nærmere i afsnit 6.2.5. For at Landbrugsstyrelsen kan vurdere om tilbuddene er sammenlignelige, skal tilbuddene omfatte en række oplysninger.

Et tilbud fra en udbyder/leverandør skal indeholde:

- Hvem tilbuddet er givet til
- Leverandørens CVR-nr.
- Leverandørens navn, adresse mv.
- Dato
- Beskrivelse af, hvad der leveres (hvilket udstyr (herunder model), hvilke materialer, hvilken opgave/formål)

---

⁴⁵ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 23

- Oplysning om mængden af det leverede
- Prisen pr. stk. og samlet for det leverede
- Beskrivelse af, hvad der evt. er inkluderet i leverancen og prisen, f.eks. installering, levering, oplæring af personale i brug af maskinen mm.
- Eventuelle rabatter, generelle prisnedslag og byttepris
- Angivelse af, om prisen er med eller uden moms

Bemærk tilbuddene skal foreligge på dansk, engelsk eller tysk,

Tilbud er kun gyldige, hvis de er udstedt til PO'en.

Hvis der i tilbuddet alene er angivet en byttepris, er det ikke muligt at vurdere prisen på varen eller tjenesteydelsen. Derfor skal PO'en oplyse, hvad der er indeholdt i bytteprisen. Det kan eksempelvis være en brugt marksprøjte til X kr.

Der skal være tale om reelle tilbud fra en leverandør, dvs. at leverandøren har til hensigt at sælge den pågældende vare til den oplyste pris.

Hvis der er afhængighed mellem ansøger og tilbudsgiver, eller mellem tilbudsgiverne, kan der være en risiko for, at prisen for en vare eller tjenesteydelse bliver kunstigt høj. PO'en skal derfor indhente to tilbud fra leverandører, som er uafhængige af hinanden og af ansøger, herunder også uafhængige af medlemmer, der har en økonomisk interesse i den investering, der gives tilbud på,

Med afhængighed menes, at der er et sammenfald af interesser mellem parterne. Det kan være økonomisk interesse (f.eks. virksomheder med samme ejer) eller personlig interesse (familie eller nære venner). I ansøgningen om tilsagn om tilskud skal ansøger oplyse, om tilbudsgiverne er uafhængige af ansøger og – efter ansøgers bedste overbevisning – uafhængige af hinanden.

- Parter, som anses for afhængige, er eksempelvis: Virksomheder, der helt eller delvist er ejet af samme person eller personer
- En virksomhed, der ejer en anden virksomhed (f.eks. moder- og datterselskab)
- Øvrige koncernforbundne virksomheder
- Virksomheder, som har en bestemmende indflydelse i andre virksomheder (uden at de er ejet heraf eller koncernforbundne)
- Ægtefæller eller anden nærtstående familie
- Nære venskabelige forhold
- Ansættelsesforhold

6.2.3.1 Tilbuddene skal være sammenlignelige

Tilbuddene skal som nævnt ovenfor bruges til at dokumentere om priserne er rimelige, dvs. at de ligger på niveau med markedsprisen. For at tilbuddene er brugbare, skal de være sammenlignelige, og følgende skal være opfyldt:

- Leverandørerne skal have forskellige CVR-nr.
- Leverandørerne skal være uafhængige (se ovenfor under krav til tilbud).
- Tilbuddene skal omfatte den samme vare, tjenesteydelse eller varer, der opfylder samme formål, så prisen kan sammenlignes.
- Hvis prisen i de to tilbud afviger væsentligt fra hinanden, bedes det angivet hvilke udgiftsposter, der er skyld i, at tilbuddene ikke er enslydende.
- Hvis det ene tilbud indeholder poster/elementer, som det andet tilbud ikke gør, skal det være muligt at trække udgiften for disse poster fra, så priserne kan sammenlignes.
  - To tilbud på varer, der opfylder samme formål, vil ikke nødvendigvis indeholde samme poster eller elementer, men skal dog stadig være sammenlignelige. For to tilbud med samme varer eller tjenesteydelser skal tilbuddene indeholde samme poster og elementer, så de er direkte sammenlignelige. Hvis ek-

sempelvis det ene tilbud indeholder udstyr og installering af dette udstyr, og det andet tilbud kun indeholder selve udstyret uden installering, skal prisen for installering oplyses separat på tilbuddet, så det er muligt at sammenligne prisen på selve udstyret.

Tilbuddene skal være tilstrækkeligt detaljerede til, at Landbrugsstyrelsen kan vurdere, om de er sammenlignelige. Hvis PO'en f.eks. søger om tilskud til en pumpe, så må PO'en gerne få tilbud på to forskellige mærker, men funktionen på de to pumper skal være sammenlignelig.

6.2.3.2 Der findes kun én leverandør, så der kan ikke forelægges to tilbud

Hvis en budgetpost vedrører en vare eller ydelse, der er så speciel, at der kun er én udbyder/leverandør, skal PO'en vedlægge det indhentede tilbud sammen med en forklaring på, hvorfor der kun er indhentet ét tilbud⁴⁶.

Som led i vurderingen af, at der kun er én leverandør på markedet af den pågældende teknologi eller vare, kan det være nødvendigt at kigge på markeder uden for Danmarks grænser og undersøge **mulighederne** i Europa. Findes der en leverandør på f.eks. det tyske eller hollandske marked, kan PO'en være forpligtet til også at indhente tilbud fra denne, hvis det vurderes, at vedkommende ville kunne levere på det danske marked. I forbindelse med udenlandske tilbud anbefales PO'en at bede tilbudsgiver om at afgive tilbuddet på engelsk eller tysk. Hvis tilbuddene ikke foreligger på dansk, engelsk eller tysk, skal der vedlægges en oversættelse til dansk, engelsk eller tysk. Det er PO'ens ansvar som ansøger at afdække markedet og at dokumentere, at der kun findes én leverandør af lige netop den teknologi eller vare.

Hvis PO'en ikke mener, der er nogen alternativ leverandør, kan der som dokumentation sendes en redegørelse, som afdækker status på markedet i og uden for Danmark med navns nævnelse på de virksomheder, som kan være i helt eller delvis konkurrence med den virksomhed, der menes at være eneleverandør, og med angivelse af, hvorfor de pågældende virksomhed(er) ikke menes at kunne levere et sammenligneligt produkt.

Der kan også være tale om, at der investeres i en specialkonstrueret maskine, som kun kan leveres af én leverandør hvilket medfører at der kun foreligger ét tilbud. Her er det vigtigt, at leverandøren dokumenterer, at der er tale om en specialkonstrueret maskine, som vedkommende er den eneste, der kan levere.

Hvis der ikke foreligger nogen dokumentation eller forklaringer på, at der kun foreligger ét tilbud kan Landbrugsstyrelsen afvise investeringen som tilskudsberettiget.

I vurderingen vil der især blive lagt vægt på, om PO'en har afsøgt markedet i tilstrækkeligt omfang. Samtidig vil det blive vurderet, om den dokumentation, PO'en har sendt, er tilstrækkeligt grundig og objektiv til, at der kan træffes en afgørelse om, at udgiften kan godkendes som tilskudsberettiget.

6.2.3.3 Særlig om udgifter til konsulentbistand, herunder rådgivningsaftaler for rådgivningsydelse

Kravet, om at PO'en skal sende to tilbud for udgifter over 50.000 kr., gælder også for udgifter til konsulentbistand.

Konsulentbistand vil typisk være rådgivning ude hos producenterne/medlemmerne. Rådgivning som aktion underbygges af en rådgivningsaftale mellem PO'en og udbyder. Aftaler mellem medlem og udbyder er ikke tilskudsberettigede. Aftalen skal derfor altid være mellem PO'en og udbyder.

Rådgivningsaftalen skal være i overensstemmelse med, og alene omfatte, den godkendte aktion i driftsprogrammet. Den skal specificere hvilke tjenester og hvilke af medlemmernes produktion, der er omfattet af aftalen. Da flere grøntsager og enkelte frugter ikke er omfattet af forordningen, er det utilstrækkeligt, at en rådgivningsaftale f.eks. omfatter "produktion af grøntsager".

---

⁴⁶ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 23, stk. 4

Rådgivningsaftalen skal kunne genfindes i underskrevet tilstand hos PO'en. Der skal vedlægges en kopi af den underskrevne rådgivningsaftale ved ansøgning om udbetaling.

Hvis rådgivningen kun omhandler dyrkning og produktion af økologiske produkter, og der foreligger økologiautorisation, er det muligt at opnå 60 pct. i tilskud til indkøbet af rådgivningen. Økologiautorisation skal kunne fremvises for alle deltagere og specificerede rådgivningsaftaler, som kun retter sig mod netop disse producenter.

Den forhøjede tilskudsprocent til rådgivning indenfor økologi skal omfatte rådgivning indenfor et eller flere af følgende emner:

- Jordbearbejdnings- og dyrkningsmetoder der bevarer eller øger jordens indhold af organiske stoffer, øger jordbundens stabilitet og biodiversitet og forhindrer jordpakning og jorderosion.
- Fokus på at bevare og øge jordens frugtbarhed og biologiske aktivitet ved flerårig sædskifte, der omfatter bælglplanter og andre grøngødningsafgrøder, og udbringning af husdyrgødning eller organisk materiale, begge helst komposteret, fra økologisk produktion.
- Forebyggelse af eller reduktion i belastningen af miljøet.
- Forebyggelse af afgrødeskader forårsaget af skadegørere, sygdomme og ukrudt som bygger på beskyttelse vha. naturlige fjender, valg af arter og sorter, sædskifte dyrkningsmetoder og termiske processer.
- Bidrag til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.

For at der kan udbetales 60 pct. tilskud på baggrund af faktura for rådgivning til økologi, skal det specificeres på faktura og i oversigter, hvilke af de ovenstående emner, der er faktureret for rådgivning til. Udover ovenstående liste af emner, kan der også indgå rådgivning i andre emner relateret til økologisk dyrkning.

Faktura fra udbyderen af rådgivningsydelserne skal henvise til rådgivningsaftalen og specificere, hvilke ydelser der er leveret til hvilket medlem. PO'ens dokumentation for betaling skal kunne knyttes til ovenstående faktura og skal som altid holdes adskilt fra andre betalinger og udgifter.

I forbindelse med ansøgning om udbetaling udarbejder PO'en en oversigt over hvilke faktura og betalingsbeviser, der er omfattet af rådgivningsaftalen. Der skal være overensstemmelse mellem rådgivningsaftale, faktura, betaling og oversigt. Fakturaerne skal derudover indeholde time antal og en kort beskrivelse af den specifikke rådgivning, der vedrører dette tilbud.

Uspecificerede faktura og faktura der helt eller delvist omfatter andre udbydere, produkter eller tjenester, end hvad der er specificeret i rådgivningsaftalen er ikke tilskudsberettigede. Det er PO'ens ansvar at alle faktura, der er omfattet af ansøgning om udbetaling, overholder disse krav.

I Landbrugsstyrelsens vurdering af, om timeprisen for konsulentbistand er rimelig, vil der indgå en vurdering af, om timeprisen er på markedsvilkår, om der er tale om specialistviden, transport fra udlandet, antal rådgivningstimer mv.

I udregningen af timepris indgår eksempelvis frokost og transport. Landbrugsstyrelsen vurderer for eksempel, om timepris er rimelig i forhold til andre rådgivningsvirksomheders timelønssatser som anvendes i forbindelse med driftsprogrammerne. Såfremt Landbrugsstyrelsen vurderer, at timeprisen er usædvanligt høj, kan PO'en blive bedt om at redegøre herfor. Såfremt Landbrugsstyrelsen herefter fortsat vurderer, at timeprisen er urimeligt høj, kan det medføre at udgiften ikke er tilskudsberettiget.

6.2.4 Specifikke krav til enkelte indsatsområder og aktioner

Af Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126 fremgår en række supplerende krav til de enkelte indsatsområder. Nogle af disse bliver gennemgået i relevante afsnit f.eks. under 3.9 Udlicitering og under 6.2.3.3 Særlig om udgifter til konsulentbistand, herunder rådgivningsaftaler for rådgivningsydelser.

Derudover er der en række øvrige specifikke krav som gennemgås nedenfor:

6.2.4.1 Indsatsområde 1: Investeringer i materielle og immaterielle aktiver, innovation mv.

Krav om vandmåler og faktisk vandbesparelse: "En investering med henblik på at opnå en reduktion af vandforbruget er støtteberettiget, hvis:

- 1) Investeringen medfører en potentiel vandbesparelse på mindst 7 procent
  - 2) Investeringen medfører en faktisk reduktion på mindst fem procent
  - 3) Der som led i investeringen forefindes eller installeres et vandmålersystem, der gør det muligt at måle vandforbruget på bedriftsniveau eller på niveauet for den relevante investering
- Kravet om mindst 5 pct. besparelse er videreført fra tidligere ordning og fremgår af art. 3, stk. 4 i gennemførelsesforordning (EU) 2017/892.

Som dokumentation for, at der opnås en vandbesparelse på 5 %, kan der vedlægges bilag fra en investering som i forvejen har fastslået en vandbesparelse, eventuelt suppleret af en afmåling fra et vandmålersystem. Der skal kunne redegøres for vandforbrug både før og efter, at den pågældende investering er installeret. Eller blot henvises til miljøpositivlisten, hvis investeringen er opført herpå.

Vedr. aktioner under aktionstyper om innovation, skal der ved anmodning om udbetaling udfyldes et afrapporteringsbilag, Bilag 5a, pr. aktion. Så der evalueres på om medlemmet og eller PO'en har haft den ønskede effekt af investeringen.

6.2.4.2 Indsatsområde 6: Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.

47.1.f

Som følge for forordning EU 2022/126, er der krav om EU-logo på alt reklamemateriale støttet under ordningen. Reklamemateriale til generiske salgsfremstød og salgsfremstød for kvalitetsmærker skal forsynes med Unionens logo og følgende erklæring: »Finansieret af Den Europæiske Union«. Logoet og erklæringen om finansiering vises i overensstemmelse med de tekniske karakteristika, der er fastsat i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 821/2014

6.2.4.3 Indsatsområde 14: Administrationsomkostninger

Udgifter til administrationsomkostninger, må maksimalt udgøre op til 2 pct. af den godkendte driftsfond, som omfatter både Unionens finansielle tilskud og bidraget fra producentorganisationen.

6.3 Ansøgning om ændringer af driftsprogrammet i det enkelte driftsprogramår

Undervejs i gennemførelsen af driftsprogramåret kan der opstå behov for i større eller mindre grad at ændre på de godkendte investeringer. For alle ændringer er det vigtigt, at der skal være en klar sammenhæng til driftsprogrammet. Der skal være en klar sammenhæng fra hver enkelt investering til de mål der er fastsat i driftsprogrammet. Der kan eksempelvis opstå en ændret markedssituation, som giver anledning til en velbegrunnet justering af produktionskapaciteten. Her er det vigtigt, at Landbrugsstyrelsen modtager information om baggrunden for ændringen, udover hvad ændringen går ud på, og hvordan det i øvrigt håndteres.

En ændring skal være velbegrunnet, og i ansøgning om ændringen skal det beskrives, hvordan den ændrede, eller helt nye investering hænger sammen med at indfri målene i driftsprogrammet. Hvis en ændring ikke hænger sammen med driftsprogrammet, kan Landbrugsstyrelsen afvise at godkende ændringen.

Alle ændringer af driftsprogrammerne skal godkendes af Landbrugsstyrelsen. Der er to muligheder for at gennemføre ændringer:

- Efter forhåndsgodkendelse af Landbrugsstyrelsen
- Ændringer iht. 20 pct-reglen

6.3.1 Ansøgningsfrist for forhåndsgodkendelse af ændringer

Alle ansøgninger om godkendelse af ændringer skal indsendes til Landbrugsstyrelsen på det ansøgningskema, der er tilgængeligt på Landbrugsstyrelsens hjemmeside, inden for følgende perioder⁴⁷:

- 1) 1.-15. marts
- 2) 1.-15. august
- 3) 15. oktober – 1. november

Den sidste ansøgning om ændring skal være modtaget i Landbrugsstyrelsen senest den 1. november i det pågældende år, hvor driftsprogrammet gennemføres.

Ved ansøgning om ændring gælder samme krav om dokumentation af forventede udgifter som ved ansøgning om godkendelse af den årlige driftsprogram, se afsnit 6.2.2 og 6.2.3.

Ændringer i driftsprogrammet må, som udgangspunkt ikke iværksættes uden forudgående godkendelse af Landbrugsstyrelsen, se undtagelser af afsnit 6.3.2.

---

⁴⁷ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 26 - § 30

6.3.2 Ændringer der gennemføres uden forhåndsgodkendelse ved anvendelse af 20 pct.-reglen

Der er mulighed for at gennemføre ændringer uden forhåndsgodkendelse ved brug af 20 pct.-reglen. Reglen giver mulighed for, at ændringer kan iværksættes uden forudgående godkendelse af Landbrugsstyrelsen, dog forudsat visse betingelser. Herunder, at ændringerne foretages for PO'ernes egen regning og med risiko for, at ændringerne ikke kan godkendes af Landbrugsstyrelsen⁴⁸.

Ændringer uden forhåndsgodkendelse omfatter ændringer, hvor udgifter til de enkelte aktioner i driftsprogrammet overskrides med maksimalt 20 pct. og forudsat følgende 3 betingelser er overholdt:

1. Tilskudsloftet ikke overskrides (om tilskudsloft se afsnit 5.2.).
2. Der indsendt ansøgning om ændringen til Landbrugsstyrelsen før ændringen iværksættes.
3. Ændringer der foretages efter den 1. november alene omfatter ændringer i de nødvendige udgifter til allerede godkendte investeringer.

Fordelen ved at anvende 20 pct.-reglen er, at ændringer kan iværksættes umiddelbart efter, at der er indsendt en ansøgning til Landbrugsstyrelsen.

Indsendte ansøgninger om ændringer, hvor udgifter til de enkelte indsatsområder i driftsprogrammet overskrides med maksimalt 20 pct., vil blive behandlet ved førstkommande ordinære ændringsansøgningsperiode⁴⁹:

- 1.-15. marts.
- 1.-15. august.
- 15. oktober - 1. november.

Bemærk at muligheden for at foretage ændringer uden forhåndsgodkendelse ved anvendelse af 20 pct.-reglen efter den 1. november, alene omfatter ændringer i de nødvendige udgifter til allerede godkendte investeringer. Det er dermed ikke muligt at introducere nye investeringer efter 1. november.

Ansøgninger om ændringer, i de nødvendige udgifter til allerede godkendte investeringer, som indsendes efter den 1. november, skal af Landbrugsstyrelsen være behandlet senest den 20. januar det efterfølgende år.

---

⁴⁸ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 30

⁴⁹ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3.august 2023 § 27

6.4 Ansøgning om udbetaling

Ved ansøgning om godkendelse skal PO'en fremsende oversigt over årets investeringer, leverandører og placeringer af investeringer til Landbrugsstyrelsen. For hver enkelt aktion fremsendes begrundelse for valg af leverandører, kopi af faktura og dokumentation for betaling.

6.4.1 Krav til afholdelse af udgifter

Udgifter til driftsprogrammet, der medtages i den årlige ansøgning om tilskudsudbetaling, skal betales i driftsprogramåret.

De afholdte udgifter skal dokumenteres med kopi af faktura. Fakturaer skal indeholde:

- PO'ens navn og adresse
- Fakturaudsteders navn, adresse og CVR-nr. (eller CPR-nr. hvis CVR-nr. ikke findes)
- Fakturadato
- Beskrivelse af leverancen (hvilket udstyr (herunder model), hvilke materialer, hvilken opgave)
- Oplysning om mængden af det leverede
- Betalingsdato
- Bankoplysninger
- Betalings ID – betalingsinformation om fakturaudsteders kontonummer og faktura nr.
- Momsgrundlaget, dvs. beløb ekskl. moms, momsbeløbet, beløb inkl. moms
- Eventuelle rabatter, prisnedslag og byttepris (om byttepris se af 6.2.4)

Som nævnt i afsnit 6.2.4, må priser for en given vare eller ydelse ikke være påvirket af sammenfald af interesser mellem sælger og køber, dvs. at udvekslingen af varer skal ske fuldt ud som på det frie marked under fuld konkurrence.

Hvis tilskudsmodtageren (PO'en) og leverandøren er afhængige parter, og hvis investeringen/tjenesteydelsen ikke er omfattet af udbudsreglerne, udbetales kun tilskud til kostprisen (jf. de almindelige EU-retslige principper om økonomiske forsvarlig forvaltning og principperne i EU's statsstøtteregele), og hvis kostprisen ikke kan findes, nedsættes prisen med 25 procent.

Kostprisen er den faktiske afholdte og betalte nettoudgift hos den part, som leverer varen/ydelsen. PO'en skal derfor vedlægge dokumentation for kostprisen, når der søges om udbetaling af tilskud. Hvis kostprisen ikke kan dokumenteres, vil prisen nedsættes ud fra en skønsmæssig vurdering. Hvis det ikke er muligt at vurdere kostprisen skønsmæssigt, vil prisen nedsættes med 25 procent.

6.4.2 Årlig rapportering fra producentorganisationerne

Til brug for Landbrugsstyrelsens afreportering til EU-Kommissionen stilles der krav om, at PO'en indsender forskellige informationer. Til dette brug findes der på Tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside⁵⁰.

- Bilag 5a, Forventet og endelig performerapportering
  - Opdateret med de endelige afholdte aktioner.
- Bilag 5b, Kvalitativ rapport
- Bilag 5c, Kvantitativ rapport
- Bilag 5d, Årlig rapportering
- Evt. Bilag 2, Rapportering om effekt af innovationsaktioner

De nævnte bilag skal indsendes til Landbrugsstyrelsen sammen med ansøgning om udbetaling.

---

⁵⁰ <https://lbtst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/producentorganisationer-for-frugt-og-groent>

7. Investeringer

Under hver aktion er der mulighed for at foretage flere investeringer. Hver investering skal have et unikt aktionsnummer, som forbliver det samme gennem hele investeringens levetid.

Det er muligt via driftsprogrammerne at foretage investeringer eller iværksætte aktioner på PO'ens adresse eller på individuelle medlemmers bedrifter, så længe aktioner/investeringen bidrager til driftsprogrammets overordnede mål. Der kan ikke foretages investeringer hos medlemmer, der ikke bidrager til referenceomsætningen.

PO'er skal hvert år indsende en samlet inventaroversigt i forbindelse med ansøgningen om udbetaling af tilskud, se afsnit 6.4.

7.1 Krav om logbog

Alle investeringer på medlemmers bedrifter skal stå til rådighed for andre medlemmer. Det er PO'ens ansvar at have registreret placeringen af de enkelte gennemførte investeringer (som ofte svarer til en maskine), samt alle produkter de pågældende investeringer anvendes i sammenhæng med.

Det enkelte medlem attesterer oplysningerne, når investeringen tages i brug ude på medlemmets bedrift. Attestering kan ske ved underskrift eller via e-mail. Hvis en investering flyttes, udlånes eller udlejes i årets løb, skal der oprettes en logbog. I logbogen skal det fremgå:

- Hvor flyttes investeringen hen.
- Hvem der har lånt eller lejet investeringen.
- Omfang af anvendelsen af maskinen, der hvor den flyttes hen.
- Alle produkter investeringen anvendes i sammenhæng med.

Logbogen med disse oplysninger skal opdateres for hver ændring i årets løb. Logbogen skal følge maskinen, og ved hver ny placering skal PO'en have en opdateret kopi. Anden praksis med logbog forudsætter godkendelse fra Landbrugsstyrelsen.

Krav til logbøger omfatter følgende:

- Logbogen kan både være fysisk eller elektronisk i format, men skal altid følge den pågældende investering.
- Logbogspligt indtræder, så snart en investering flyttes, udlånes eller udlejes. Logbogen skal udfyldes i den forbindelse.
- Logbogen skal udfyldes af det medlem, som er i besiddelse af investeringen, og en opdateret kopi skal sendes til PO'en. I praksis skal der således være en logbog ved investeringen, og PO'en skal være i besiddelse af en kopi af logbogen.
- Logbogen skal indeholde informationer om, hvor investeringen flyttes hen, og hvem der har lånt eller lejet investeringen. Flytning af investeringer på et medlems bedrift, skal fremgå tilstrækkeligt tydeligt til, at investeringen kan lokaliseres ved logbogen. Eksempelvis kan en avlers bedrift være lokaliseret på forskellige matrikler, og det skal derfor fremgå af logbogen, såfremt investeringen flyttes på tværs af den samme avlers matrikler.
- Logbogen skal indeholde oplysninger om, hvilket omfang investeringen er anvendt, samt om alle produkter investeringen anvendes i sammenhæng med.
- Logbogen skal i forbindelse med udlån eller udlejning indeholde information om den pågældende virksomhed, om hvilke produkter investeringen anvendes til, samt CVR-nr. og økologinummer.

Såfremt det ikke fremgår af logbogen, hvad en investering har været anvendt til, kan det betyde reduktion af støttebeløb, såfremt det vurderes, at investeringen har været anvendt til formål, som ikke er støtteberettiget.

7.2 Kollektive investeringer

Hovedformålet med PO-ordningen er at koncentrere udbuddet af produkter gennem PO'erne. Koncentrationen af udbuddet skal medvirke til at styrke producenternes markedsposition over for aftagerne. PO'erne skal koncentrere udbuddet og sikre en så fordelagtig afsætning af medlemmernes produkter som muligt. Det er også vigtigt at gennemføre investeringer, der forbedrer PO'ernes konkurrenceevne, og endelig skal der også investeres i at reducere miljøbelastningen⁵¹.

Målet er, at PO'ens medlemmer står sammen som en kollektiv enhed. Dette kollektive princip betyder, at sammensætningen af aktioner i driftsprogrammerne (dvs. de konkrete investeringer og indkøb) skal ske på basis af en kollektiv planlægning.

Planlægningen baseres på viden og analyser om produktionspotentialet i PO'en og på afsætningsmulighederne. Den kollektive planlægning skal give alle medlemmer af driftsfonden adgang til at deltage i driftsprogrammerne, og driftsprogrammerne skal sammensættes ud fra de fastsatte strategiske mål. Det er driftsfondens demokratisk valgte bestyrelse, der har ansvaret for, at driftsfonden udnyttes ud fra disse kollektive principper og fælles strategiske mål.

Investeringerne foretages og ejes af PO'erne⁵².

Kurser, erfa-møder, kvalitetskontrol hos PO'en, reklame, forskning og udvikling betragtes pr. definition som værende kollektive investeringer. Det samme gør sig gældende for materielle investeringer, der er placeret på PO'ens adresse.

7.3 Investeringer på medlemmers bedrifter, herunder ejererklæringer og mærkning

For de investeringer, der placeres hos medlemmer, skal PO'en fastsætte et individuelt bidrag fra medlemmet til finansiering af investeringen. Det bidrag kan maksimalt udgøre 50 pct. af udgiften til investeringen.

Før en investering tages i brug, udarbejdes en ejerforbeholdserklæring, ofte blot benævnt ejererklæring. Ejererklæringen angiver, at investeringen i hele afskrivningsperioden betragtes som PO'ens ejendom. Erklæringen underskrives af medlemmet og PO'en, og skal indeholde følgende:

- Investeringsbeløb
- Investeringens placering
- Medlemsnummer
- Medlemmets CVR-nummer
- Erklæring om, at kravene i PO-ordningen overholdes
- PO'ens identifikationsnummer
- Angivelse af investeringens betegnelse, stelnummer, typenummer m.m. på udstyret
- Ejererklæringens varighed

Ejererklæringerne indgår i den kontrol Landbrugsstyrelsen udfører ude hos medlemmerne.

Af investeringerne skal det tydeligt fremgå, at det er PO'ens, dette kan for eksempel være i form af mærkning som viser, at investeringen tilhører PO'en. Det kan eksempelvis være en vejrbestandig mærkat, som er påtrykt:

- PO'ens identifikationsnummer
- Medlemsnummer
- Aktionsnummer
- Hvis investeringen består af planter/træer angives de samme informationer ved skiltning på parcellen ved de plantede rækker.

---

⁵¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 1308/2013, artikel 152, stk. 1, litra c

⁵² Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023 § 31

Ved salg og/eller bortforpagtning af medlemmets bedrift, kan den nye ejer/lejer overtage forpligtelserne af det tidligere medlem, såfremt den nye ejer/bruger er medlem af PO'en.

De kontrollerende myndigheder skal have adgang til at besigtige alt udstyr, hvortil der er ydet EU-tilskud.

7.4 Centraliseret indkøb af investeringer

PO'en er ansvarlig for administrationen af driftsfonden og implementeringen af driftsprogrammet. Det forudsætter, at PO'en spiller en aktiv rolle i forhold til planlægning, valg og indkøb af investeringer. Udgifter til investeringer er alene tilskudsberettigede, hvis PO'en har afholdt dem⁵³.

PO'en har pligt til at undersøge mulighederne for alternative udbydere og stordriftsfordele i forbindelse med valg af leverandører til de planlagte investeringer. Når der investeres/indkøbes skal det dokumenteres, at det sker til markedspris, se mere i afsnit 6.2.2 om retningslinjerne for dokumentation af prisniveau.

7.5 Indkøb af brugt udstyr

Køb af brugt udstyr er tilladt. Ved udstyr forstås teknisk udstyr eksempelvis maskiner og inventar. Teknisk udstyr kan ikke være plantemateriale. For at brugt udstyr er tilskudsberettiget, er det et krav, at der foreligger fyldestgørende dokumentation for, at det brugte udstyr ikke er købt med EU-tilskud eller nationalt tilskud i en periode på fem år forud for købet⁵⁴.

Hvis der indgår brugt udstyr i en investering, skal det oplyses i ansøgningen. Der skal redegøres for ejerhistorikken, og det skal dokumenteres af ansøger, at der ikke har været udbetalt nogen form for tilskud i de foregående fem år. Tabel 7.1 nedenfor kan anvendes til dokumentation af de oplysninger, der skal sendes til Landbrugsstyrelsen i forbindelse med dokumentationskravet.

Tabel 7.1 Informationer ved køb af brugt udstyr

År forud for købet	Tidligere ejers navn	Tidligere ejers adresse	Tidligere ejers CVR nr.	Er der modtaget tilskud ved køb af udstyret: ja/nej
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

Bemærk, at det er fastsat i miljøpositivlisten, at der ved indkøb af udstyr til miljøaktioner **ikke** kan indgå brugt udstyr.

⁵³ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126 bilag II, stk. 11

⁵⁴ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126

7.6 Opretholdelse af investeringer

Opretholdelsesregler gælder udelukkende ved salg af immaterielle og materielle investeringer der er foretaget efter bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023 om tilskud til producentorganisationer mv. under markedsordningen for frugt og grønt 2023-2024.

Erhvervede immaterielle og materielle investeringer forbliver producentorganisationens ejendom og er i producentorganisationens besiddelse i mindst fem år. Perioden beregnes fra datoen for erhvervelsen af investeringen eller fra den dato, hvor investeringen stilles til rådighed for producentorganisationen⁵⁵.

Kravet om opretholdelse gælder udelukkende for investeringer over 32.000 kr.

Når det skal vurderes, om der er tale om en investering, der er omfattet af en opretholdelsesperiode, må der lægges vægt på investeringens beskaffenhed, f.eks. investeringens eller aktivets forgængelighed. Hvis der er tale om anskaffelse af et aktiv, som er umiddelbart forgængeligt, er det ikke omfattet af opretholdelseskravet (herunder er fx jordbærplanter)⁵⁶.

Landbrugsstyrelsen foretager en konkret vurdering af, om de enkelte investeringer er omfattet af krav om opretholdelse.

7.7 Salg af investeringer

Hvis der opstår en situation, hvor der er en god grund til at udskifte en investering, inden alle afskrivninger er foretaget, så er det muligt. Det forudsætter, at der sker en korrekt værdiansættelse af investeringens restværdi, og at denne restværdi håndteres korrekt. Der er to mulige situationer:

- Sælges en investering med restværdi, og den erstattes af en nyere tilsvarende investering med samme formål, så skal restværdien føres tilbage til driftsfonden. Det sker ved, at der modregnes i driftsprogrammet udgifter det pågældende år⁵⁷.
- Hvis en investering sælges og ikke erstattes, skal den højeste værdi af enten salgsprisen eller restværdien modregnes i tilskuddet, og støttebeløbet skal inddrives og tilbagebetales til Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL)⁵⁸. Modregningen sker i driftsprogrammet udgifter i det år, hvor salget finder sted.

Ved salg af investeringer med restværdi skal "Afviklede investeringer" opdateres i PO'ens inventarliste, der er en del af Bilag 1, Aktions-, inventar- og medlemsoversigten, som findes på hjemmesiden. Denne udfyldes og indsendes til Landbrugsstyrelsen (se frister i Tabel 1.2).

Til bilaget skal der fremsendes dokumentation for hvornår aktionsnummeret er taget i brug.

Ved fysisk kontrol skal fakturaer med dato for betaling kunne fremvises.

Til bilaget skal der fremsendes dokumentation for hvornår aktionsnummeret er taget i brug.

Ved fysisk kontrol skal fakturaer med dato for betaling kunne fremvises.

---

⁵⁵ BEK nr. 1064 af 03/08/2022 §32 og Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/126, artikel 11

⁵⁶ BEK nr. 1064 af 03/08/2022 §32, stk. 3

⁵⁷ BEK nr. 1064 af 03/08/2022 §33

⁵⁸ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2022/128, artikel 31

Metode til at fastslå restværdien

For investeringer vedrørende bygninger, maskiner og inventar gælder følgende afskrivningsregler:

- Frugtræer: Afskrives med 10 % af anskaffelsesprisen om året over 10 år.
- Bærbuske: Afskrives med 20 % af anskaffelsesprisen om året over 5 år.
- Bygninger: Afskrives med 5 % af anskaffelsesprisen om året over 20 år.
- Maskiner og inventar: Afskrives med følgende procentsatser af restsaldoen på afskrivningen
  - 10 % i år 1
  - 10 % i år 2
  - 35 % i år 3
  - 35 % i år 4
  - 40 % i år 5
- Efter fem års opretholdelse foretages restafskrivning af investeringen.

Restsaldoen for afskrivninger vil herefter udgøre følgende, angivet i procent af anskaffelsesprisen:

- År 1: 90,00 %
- År 2: 81,00 %
- År 3: 52,65 %
- År 4: 34,22 %
- År 5: 20,53 %
- År 6: 0,00 %

Øvrige investeringer afskrives i udgangspunktet med 33, 3 pct. af anskaffelsesprisen om året over 3 år. Der kan her være tale om (ikke udtømmende):

- IT (hardware, software)
- Materielle investeringer som spanske tunneler til jordbær, overdækning af kirsebær, fiberdug m.m.,

Hvis en producent udtræder af producentorganisationen, skal producentorganisationen tilbagebetale restværdien af investeringer foretaget på producentens bedrift. Tilbagebetalingen foretages via en modregning i driftsprogramrets udgifter det pågældende år⁵⁹.

Udover de almindelige informationer, der gør det muligt at identificere, hvilken investering der er tale om, og hvor den findes, så er det vigtigt, at det i skemaet oplyses:

- Investeringens alder med angivelse af hvornår investeringen er købt fra ny
- Tilbageværende afskrivnings-år
- Den opgjorte restværdi
- Hvis den solgte investering erstattes, skal der indsendes dokumentation for, at den er erstattet.

8. Ansøgning om aktioner vedr. kriseforebyggelse eller krisehåndtering

8.1 Kriseforebyggelse

Det er kun aktionen "høstforsikring" som kan indgå i PO'ens driftsprogram.

---

⁵⁹ BEK nr. 1064 af 03/08/2022 §33

8.2 Krisehåndtering

Kommissionens forslag ordningen omfatter muligheden for ekstra tilskud til frugt- og grøntsagssektoren i forbindelse med en ekstraordinært opståede afsætningskriser.

Aktionerne "Tilbagekøb fra markedet" og "Grøn høst eller "Undladt høst" kan introduceres i særlige krisesituationer af Landbrugsstyrelsen, når ydre omstændigheder skaber et væsentligt og uforudsigeligt fald i afsætningen.

Nærmere information om forhåndsansøgning og ansøgning samt dertilhørende skemaer, vil fremgå på Landbrugsstyrelsens hjemmeside hvis Landbrugsstyrelsen vælger at aktivere en eller flere af aktionerne "Tilbagekøb fra markedet" og "Grøn høst eller "Undladt høst".

8.2.1 Forhøjelse af tilskudsprocent til 100 pct. af afholdte udgifter – kun ved tilbagekøb fra markedet

Hvis muligheden for "Tilbagekøb fra markedet" introduceres af Landbrugsstyrelsen kan tilskuddet udgøre 100 pct. af de afholdte udgifter, på den enkelte aktion, såfremt:

Tilbagekøb fra markedet af frugt og grøntsager, der ikke overstiger 5 pct. af PO'ens afsatte produktion, og produkterne afhændes enten:

- Ved gratis uddeling til godkendte velgørende organisationer eller stiftelser, der arbejder med personer, som har ret til offentlig understøttelse.
- Eller ved gratis uddeling til fængsler, skoler og offentlige uddannelsesinstitutioner, børnehaver, feriekolonier samt til hospitaler og alderdomshjem, som medlemsstaterne udpeger, hvis de mængder der uddeles anses som supplement til de mængder, disse institutioner normalt indkøber.

9. Overvågning, evaluering og rapportering af driftsprogrammet

Det er obligatorisk, at PO'er ved udarbejdelsen af driftsprogrammer beskriver udgangssituationen, som grundlag for PO'ens plan og målsætninger for driftsprogrammet og beskrivelsen af hvordan dette medvirker til opfyldelsen af Kommissionens målsætninger for ordningen⁶⁰ og de forventede effekter af driftsprogrammet, beskrevet ved Kommissionens årlige præsentationsrapporter⁶¹.

PO'erne skal sikre overvågning og evaluering af deres driftsprogrammer ved at etablere et system til indsamling, registrering og opbevaring af oplysninger til udarbejdelse af årlig rapportering. Overvågningen skal sigte mod at vurdere de fremskridt, der gøres med at opfylde de specifikke mål for driftsprogrammet.

Resultaterne af overvågningen og evalueringen benyttes til at:

- kontrollere kvaliteten af programmets gennemførelse
- påvise eventuelle behov for justeringer eller revurdering af driftsprogrammet med henblik på at nå de mål, der er opstillet for det, eller at forbedre programmets forvaltning, herunder dets økonomiske forvaltning
- bidrage til opfyldelsen af rapporteringskravene i forbindelse med driftsprogrammets gennemførelse
- Resultaterne af overvågningen beskrives i den årlige rapport, som PO'en skal indsende til Landbrugsstyrelsen, se afsnit 6.4.2

PO'erne skal efter anmodning fra Landbrugsstyrelsen forelægge enhver relevant oplysning, der er nødvendig for udarbejdelsen af den årlige rapport, Landbrugsstyrelsen skal sende til Kommissionen senest den 15. juni hvert år⁶².

9.1 Performancerapportering vha. nye output- og resultatindikatorer

Af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115, fremgår en oversigt over Kommissionens nye resultatindikatorer. De skal indgå i performancerapportering til Kommissionen.

Performancerapportering sker ved indsendelse af Bilag 5a, der indsendes både ved ansøgning om godkendelse og specificering af driftsprogram, og ved anmodning om udbetaling.

Til hver af de specifikke målsætninger er der knyttet en eller flere effektindikatorer og til disse er der knyttet de resultatindikatorer, der anvendes på alle ordningerne, under CAP-reformen. Det er dermed ikke alle resultatindikatorerne der anvendes på denne ordning.

Rapporteringen af resultatindikatorer og outputindikator vil ske direkte fra Landbrugsstyrelsen til EU-Kommissionen, som en samlet afrapportering på alle ordningerne, der er omfattet af CAP-planen. PO'en skal indsende alt data nødvendigt for Landbrugsstyrelsens rapporteringen til EU Kommissionen. På ordningen benyttes udelukkende outputindikator O.35 Antal støttede operationelle programmer. Outputindikatoren på ordningen afrapporteres sammen med PO'ernes forbrug af den økonomiske ramme i de enkelte år.

---

⁶⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021, artikel 6 og artikel 46.

⁶¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021, artikel 134.

⁶² Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2022/1475, art. 15 og bilag V.

Nogle resultatindikatorer er obligatoriske for ordningen, og bruges til afstemning af ordningens performance, i forhold til de prognoser, der er udarbejdet i den strategiske CAP-plan. Andre resultatindikatorer udløses af de valgte aktioner i driftsprogrammet.

Tabel 9.1 Oversigt over obligatoriske resultatindikatorer for Producentorganisationer for frugt og grønt

EU's specifikke målsætning	Effektindikatorer	Resultatindikatorer
At forbedre landbrugernes position i værdikæden	I.8 Forbedre landbrugernes position i fødevarekæden: merværdi for primærproducenter i fødevarekæden	R.10: Bedre organisering af forsyningskæden R.11: Koncentrere udbuddet

Der skal afrapporteres på alle relevante resultatindikatorer. Det er PO'ens ansvar at gennemgå de enkelte aktioner og udfylde ansøgningsbilaget vedr. performancerapportering ved både ved ansøgning om godkendelse af den årlige specifikation af driftsprogramåret og ved ansøgning om udbetaling.

Hvilke resultatindikatorer der er relevante for hvilke aktioner kan ses i Bilag 3: Oversigt over indsatsområder, aktioner mv.

Eksempel på data til performancerapportering

Aktioner skal knyttes til alle relevante resultatindikatorer, der passer til den enkelte aktion.

For aktioner under 1.4 Investering målrettet miljø jf. miljøpositivlisten kan mulige resultatindikatorer være:

R3: Digitalisering af landbruget: andel af bedrifter, der er omfattet af støtte under den fælles landbrugspolitik til digitale landbrugsteknologier.

R9: Modernisering af bedrifter: andel af bedrifter, der modtager investeringsstøtte til omstrukturering og modernisering, herunder forbedring af ressourceeffektivitet.

R16: Investeringer på klimaområdet: andel af bedrifter, der er omfattet af støtte gennem investeringer under den fælles landbrugspolitik, som bidrager til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer og produktion af vedvarende energikilder eller biomaterialer.

R26: Investeringer på området naturressourcer: andel af bedrifter, der er omfattet af støtte gennem produktive og ikkeproduktive investeringer under den fælles landbrugspolitik i tiltag på naturressourceområdet.

Output for de relevante resultatindikatorer på ordningen kan ses i Bilag 5.

I forbindelse med performance rapporteringen skal der rapporteres data om de gennemførte aktioner og de medlemmer, der har været tilknyttet aktionen.

9.2 Årlig rapportering

Den årlige rapportering indsendes til Landbrugsstyrelsen i forbindelse med den årlige anmodning om udbetaling d. 15. februar i året efter gennemførelsen af driftsprogram-året.

Den årlige rapportering sker ved udfyldning og indsendelse af Bilag 5b, Bilag 5c og Bilag 5d, der alle findes på tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Fristen for indsendelse skal ske samtidig med anmodning om udbetaling for det pågældende driftsprogramår.

10. Kontrol og sanktioner

Ved at søge om godkendelse af et driftsprogram og om udbetaling af tilskud til et driftsprogram forpligter PO'en sig til at bidrage til national og eventuel EU-kontrol. Kontrollen omfatter blandt andet kontrol af, at PO'en overholder anerkendelseskriterierne, gennemførelsen af aktioner og faktisk afholdte udgifter i forhold til ansøgt tilskud.

10.1 Administrativ kontrol

Det er enheden Projekttilskud i Landbrugsstyrelsen, der foretager den administrative kontrol af alle anmodninger om anerkendelse, ansøgninger om godkendelse af driftsprogrammer, ansøgninger om ændring af driftsprogrammer og udbetalingsanmodninger.

Den administrative kontrol består af gennemgang af dokumentation af det skriftlige materiale indsendt i forbindelse med ansøgningerne. Eventuelt suppleret af indhentning af supplerende oplysninger hos PO'erne.

Ved den administrative kontrol kontrolleres, om ansøgningerne – herunder også ændringsansøgningerne - opfylder alle krav, der stilles i forordningerne, bekendtgørelsen.

Den administrative kontrol omfatter blandt andet kontrol af:

- At de ansøgte driftsprogrammer hænger sammen og har den fornødne tekniske kvalitet, at prisoverslag/pris-tilbud og tilskudsplan er velbegrundede, og at den planlagte gennemførelse er tilfredsstillende.
- At aktionerne er tilskudsberettigede, og at de foreslåede udgifter er tilskudsberettigede.
- At værdien af den afsatte produktion er opgjort korrekt, herunder bidragene til driftsfonden og de afholdte udgifter.
- At investeringer sker ud fra en kollektiv planlægning af produktionen, og at alle medlemmer har indflydelse herpå.
- At de iværksatte aktioner svarer til dem, der er anført i det godkendte driftsprogram.
- At der er nøjagtig overensstemmelse mellem de anmeldte udgifter og med de produkter og de tjenesteydelser, der leveres.
- At de finansielle begrænsninger og lofter m.v. er overholdt.
- At de afholdte udgifter er underbygget med dokumentation for betaling.
- Den årlige rapportering om gennemførelsen af driftsprogrammet, der fremsendes sammen med anmodning om udbetaling af tilskud.

10.2 Kontrolbesøg (Fysisk kontrol)

Det er enheden Regional Kontrol i Landbrugsstyrelsen, der udfører den fysiske kontrol hos PO'en og hos dens medlemmer. Kontrollen gennemføres ved besøg hos PO'en og dens medlemmer, for at besigtige de fysiske indkøb og investeringer, suppleret med gennemgang af udvalgt skriftligt materiale.

Den fysiske kontrol supplerer den administrative kontrol med henblik på at undersøge, om betingelserne er opfyldt for så vidt angår anerkendelse af PO'en, driftsprogramernes gennemførelse iht. det ansøgte og det gennemførte, og iht. kravene der stilles i forordningerne, bekendtgørelsen.

Den fysiske kontrol omfatter blandt andet:

- At anerkendelseskriterierne er overholdt for det pågældende år.
- At gennemførelsen af aktionerne og at aktionerne stemmer overens med det godkendte driftsprogram.
- Om udgifterne til de gennemførte aktioner er i overensstemmelse med EU-retten, og om de frister, der er fastsat deri, er overholdt.

- At anvendelsen af driftsfonden i det pågældende år, herunder hvilke udgifter der er anmeldt, den afsatte produktions værdi, bidragene til driftsfonden og om de afholdte udgifter dokumenteret ved hjælp af regnskabsbilag eller tilsvarende dokumenter.
- Medlemmernes fuldstændige levering af produkterne, leveringen af tjenesteydelser og rigtigheden af de anmeldte udgifter.
- At investeringer opretholdes i afskrivningsperioden.
- Hvis relevant kontrol ifm. kriseaktionerne (udgifter til tilbagekøb fra markedet, grøn høst og undladt høst).

Det skal være muligt at gennemføre den fysiske kontrol. En anmodning om anerkendelse, godkendelse af et driftsprogram eller en ansøgning om udbetaling af tilskud, kan afvises for hele den pågældende post eller del af udgifterne, hvis en PO, herunder dens medlemmer eller relevante repræsentanter, forhindrer, at der foretages kontrol på stedet⁶³.

10.3 Sanktioner

Landbrugsstyrelsen vil gøre brug af sanktioner, hvis der konstateres uregelmæssigheder med hensyn til overholdelse af kravene i PO-ordningen⁶⁴.

10.3.1 Sanktioner i tilfælde af manglende overholdelse af anerkendelseskriterierne

I tilfælde af, at en PO ikke overholder anerkendelseskriterierne, kan Landbrugsstyrelsen tilbagekalde eller suspendere PO'ens anerkendelse eller fremsende en varslingskrivelse til PO'en, hvori det oplyses, hvilke korrigerende handlinger der skal foretages.

10.3.2 Sanktioner i tilfælde af svig

Svig er en meget alvorlig forseelse. Hvis det konstateres, at en PO har begået svig i forbindelse med tilskud omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013, gør Landbrugsstyrelsen følgende:

- Tilbagekalder PO'ens anerkendelse.
- Udelukker de pågældende aktioner eller transaktioner fra at modtage tilskud i henhold til driftsprogrammet og kræver allerede udbetalt tilskud betalt tilbage, og
- Udelukker PO'en fra anerkendelse i det følgende år.
- Ovenstående gælder, medmindre Landbrugsstyrelsen har besluttet at anvende andre sanktioner i henhold til EU's og den nationale lovgivning.

10.3.3 Sanktioner vedrørende driftsprogrammer

Beregning af tilskudsbetalingerne sker på grundlag af støtteberettigede aktioner. Landbrugsstyrelsen gennemgår den indsendte tilskudsansøgning og fastsætter følgende to beløb:

- 1) Det beløb, der vil skulle udbetales til tilskudsmodtageren, udelukkende på grundlag af ansøgningen.
- 2) Det beløb, der kan betales til tilskudsmodtageren, efter at det er blevet undersøgt, om ansøgningen opfylder tilskudskriterierne.

Hvis det beløb, der er fastsat i henhold til ovenstående punkt 1), overstiger det beløb, der er fastsat under ovenstående punkt 2) med mere end 3 pct., skal der betales en bøde. Bøden er lig med forskellen mellem de beløb, der er fastsat i ovenstående 1) og 2).

I den ovenstående fastsættelse af hvilke udgifter der ikke er støtteberettigede, inkluderes også udgifter der ved en fysisk kontrol eller senere kontrol findes for ikke støtteberettigede.

⁶³ Kommissionens forordning (EU) 1308/2013, artikel 152-156 og 160

⁶⁴ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023 § 50

Hvis betingelserne for balancekrav til driftsprogrammer, se afsnit 4.3 ikke er overholdt ved driftsprogrammets afslutning, nedsættes den samlede støtte til driftsprogrammets sidste år i forhold til omfanget af udgifter, der ikke er afholdt til miljø eller klima, eller innovationsaktioner⁶⁵.

Der udbetales ikke tilskud til udgifter, hvor dokumentationen er mangelfuld.

10.3.4 Tilbagebetaling af uberettiget udbetalt tilskud

PO'er skal tilbagebetale uberettiget udbetalt tilskud med renter til Landbrugsstyrelsen⁶⁶.

---

⁶⁵ I henhold til artikel 50 i forordning (EU) nr. 2021/2115 af 7. december 2021.

⁶⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013, Artikel 56

11. Omregningskurs

Ved omregning fra euro til danske kroner bruges den omregningskurs, som fastsættes af Den Europæiske Centralbank (ECB) forud for den første dag i den måned, i hvilken tilbuddet/fakturaen er udstedt. Med andre ord er det kursen den sidste dag i en måned, der anvendes hele den følgende måned⁶⁷.

---

⁶⁷ Kommissionens delegerede forordning (EU) 907/2014, artikel 40

12. Dispensation

Landbrugsstyrelsen kan give dispensation fra kravene angivet i bekendtgørelsens regler. Bemærk at der kun kan dispenseres, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

PO'en skal indgive en skriftlig anmodning om dispensation via e-mail. Landbrugsstyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt der gives dispensation og meddeler ansøger skriftligt herom med en begrundelse for afgørelsen. Der kan eksempelvis anmodes om dispensation fra ansøgningsfristen for godkendelse af det 3-7 årige driftsprogram i særlige tilfælde, hvor ansøgningsfristen ikke kan nås.

13. Andre regler, du skal kende

13.1 Udbudsreglerne

Hvis du overtræder krav om at konkurrenceudsætte en investering, og det ikke sker i henhold til reglerne, udløses der en udbudssanktionering⁶⁸.

De nationale bestemmelser findes i den danske tilbudslov og udbudslov.

- Udbudsloven: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/1564>
- Tilbudsloven: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2007/1410>

Der er også forskellige tærskelværdier.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vejleder om forståelsen af udbudsreglerne, EU- såvel som nationale regler. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vejleder på sin hjemmeside om udbudsreglerne og om, hvorledes de overholdes.

Tilbudslovens afsnit I omhandler bygge- og anlægskontrakter (afsnit II er ophævet).

Det er desuden et vilkår i alle tilsagn om støtte i CAP-planen, at udbudsreglerne og de overordnede principper om gennemsigtighed, lige behandling og sparsommelighed overholdes.

Senest i forbindelse med anmodning om udbetaling af støtte skal du kunne dokumentere, at du har opfyldt reglerne. Du skal holde dokumenter, som dokumenterer, at udbudsreglerne er overholdt, tilgængelige i mindst fem år fra datoen for slutudbetaling.

Vi foretager administrativ kontrol af, at de relevante udbudsregler er overholdt, dvs. om du har haft pligt til at sende en konkret opgave i udbud, og i så fald, hvorvidt du har anvendt den korrekte udbudsprocedure og i øvrigt har overholdt betingelserne i den valgte udbudsprocedure.

13.2 Svig med og misbrug af tilskud

Vi kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, eller en handling du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede
- du ikke lever op til en oplysningspligt
- du anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Vi forbeholder os ret til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som en del af kontrol for svig.

Vi anmelder sagen til politiet, hvis vi har mistanke om svig. Uanset resultatet af politianmeldelsen kan du helt eller delvist miste tilskuddet, hvis vi modtager en ansøgning fra dig med forfalskede dokumenter, urigtige eller vildledende oplysninger eller ved at fortie oplysninger. Du kan også risikere bøde, udelukkelse fra at søge tilskud, eller at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven.

---

⁶⁸ Baseret på: https://lbst.dk/fileadmin/user_upload/NaturErhverv/Filer/Tvaergaende/CAP2020/Temaside/Den-danske-strategiske-CAP-plan-af-2023-2027-godkendt-310822_.pdf s. 426 og 432

13.3 Omgåelse af krav og regler

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af krav og regler. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå lofter over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have opnået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion, kun har haft til formål at opnå en fordel.

[Gå til vores sider om omgåelse.](#)

13.4 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse
- var uden for din kontrol
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed.

Vi skal altid have modtaget en anmodning om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller dit dødsbo konstaterer forholdet.

Vi kan bede dig om yderligere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

13.5 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du disse data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder.

Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler disse data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det. Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data:](#)

13.6 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil stort set altid kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er det mindste i tvivl om, hvordan du klager.

14. Frivillig udtrædelse af ordningen

Det er til enhver tid muligt, at udtræde af ordningen. Såfremt en PO ønsker at udtræde midt i en programperiode, skal PO'en kontakte Landbrugsstyrelsen med henblik på afklaring af proceduren herunder tilbagebetalingskrav mv.

15. Kontaktoplysninger

Skriftlig kommunikation med Landbrugsstyrelsen i forbindelse med tilskud og godkendelse ifm. PO-ordningen kan ske via e-mail eller Digital Post⁶⁹.

Bemærk at hvis e-mail eller bilag indeholder fortrolige- eller følsomme GDPR data, så skal fremsendelsen af oplysningerne ske via. krypteret e-mail eller Digital Post.

E-mail adresse: producentorganisationerfrugtoggroent@lbst.dk

---

⁶⁹ Bekendtgørelse nr. 1064 af 3. august 2023, § 54 stk.2

Bilag 1: Godkendte produkter omfattet af tilskudsordningen for frugt og grønt

Af bilag I i del IX i Rådets forordning (EF) nr. 1308/2013 er det defineret, hvilke produkter der kan omfattes af frugt- og grøntsagssektoren i PO sammenhæng. Produkterne er gengivet i oversigten nedenfor.

Frugt- og grøntsagssektoren omfatter produkterne:

KN-kode	Beskrivelse
0702 00 00	Tomater, friske eller kølede
0703	Skalotteløg, hvidløg og andre spiseløg samt porrer og andre Alliumarter, friske eller kølede
0704	Hvidkål, blomkål, grønkål og anden spiselig kål (Brassicaarter), friske eller kølede
0705	Salat (<i>Lactuca sativa</i>) og cikorie (<i>Cichorium</i> arter), friske eller kølede
0706	Gulerødder, majroer, rødbeder, skorzonerrødder, knoldselleri, radiser og andre spiselige rødder ⁷⁰ (1), friske eller kølede
0707 00	Agurker og asier, friske eller kølede
0708	Bælgfrugter, også udbælgede, friske eller kølede
ex 0709	Andre grøntsager, friske eller kølede, undtagen grøntsager henhørende under pos. 0709 60 91, 0709 60 95, ex 0709 60 99 af slægten Pimenta, 0709 92 10 og 0709 92 90
0714 20	Søde kartofler
Ex 0714 90 90	Jordskokkerm
ex 0802	Andre nødder, friske eller tørrede, også afskallede, undtagen arecanødder (betelnødder) og kolanødder, henhørende under KN-kode 0802 70 00, 0802 80 00
0803 10 10	Pisang, friske
0803 10 90	Pisang, tørrede
0804 20 10	Figner, friske
0804 30 00	Ananas
0804 40 00	Avocadoer
0804 50 00	Guavabær, mangoer og mangostaner
0805	Citrusfrugter, friske eller tørrede
0806 10 10	Druer, friske, til spisebrug
0807	Meloner (herunder vandmeloner) og melontræsfrugter (papajaer), friske
0808	Æbler, pærer og kvæder, friske
0809	Abrikoser, kirsebær, ferskner (herunder nektariner), blommer og slåen, friske
0810	Andre frugter, friske
0813 50 31 0813 50 39	Blandinger udelukkende af nødder henhørende under pos. 0801 og 0802
0910 20	Safran
ex 0910 99	Timian, frisk eller kølet
ex 1211 90 86	Basilikum, melisse, mynte, <i>Origanum vulgare</i> (oregano/vild merian), rosmarin og salvie, frisk og kølet
1212 92 00	Johannesbrød

⁷⁰ Herunder kålroer

Bilag 2: Forarbejdede frugter og grøntsager

Af bilag I i del X i Rådets forordning (EF) nr. 1308/2013 er det defineret, hvilke produkter der forstås ved forarbejdede frugter og grøntsager.

Listen over forarbejdede frugter og grøntsager er brugbar til at forstå, hvordan der skelnes mellem produkter baseret på friske frugter og grøntsager som er godkendte i PO-ordningen, over til produkter der er baseret på forarbejdede frugter og grøntsager som ikke er godkendte i PO-ordningen.

Sektoren for forarbejdet frugt og grøntsager omfatter produkterne:

KN-kode	Beskrivelse
ex 0710	Grøntsager, også kogte i vand eller dampkogte, frosne, oliven henhørende under pos. 0710 80 10 og frugter af slægterne Capsicum og Pimenta henhørende under pos. 0710 80 59
ex 0711	Grøntsager, foreløbigt konserverede f.eks. med svovldioxid, i saltlage, svovlsyrlingvand eller andre konserverende opløsninger, men ikke tilberedte til umiddelbar fortæring, undtagen oliven henhørende under pos. 0711 20, frugter af slægterne Capsicum og Pimenta henhørende under pos. 0711 90 10
ex 0712	Grøntsager, tørrede, også snittede, knuste eller pulveriserede, men ikke yderligere tilberedte, undtagen kartofler, der er kunsttørret ved varme og uegnede til konsum, henhørende under pos. ex 0712 90 05, og oliven henhørende under pos. ex 0712 90 90
0804 20 90	Tørrede figner
0806 20	Tørrede druer
ex 0811	Frugter og nødder, også kogte i vand eller dampkogte, frosne, også tilsat sukker eller sødemidler, undtagen frosne bananer henhørende under pos. ex 0811 90 95
ex 0812	Frugter og nødder, foreløbigt konserverede (f.eks. med svovldioxidgas eller i saltlage, svovlsyrlingvand eller andre konserverende opløsninger), men ikke tilberedte til umiddelbar fortæring, undtagen bananer, foreløbigt konserverede, henhørende under pos. ex 0812 90 98
ex 0813	Frugter, tørrede, der ikke henhører under pos. 0801 til 0806; blandinger af nødder eller tørrede frugter henhørende under dette kapitel, undtagen blandinger udelukkende af nødder henhørende under pos. 0801 og 0802, henhørende under pos. 0813 50 31 og 0813 50 39
0814 00 00	Skaller af citrusfrugter eller meloner (herunder vandmeloner), friske, frosne, tørrede eller foreløbigt konserverede i saltlage, svovlsyrlingvand eller andre konserverende opløsninger
0904 21 10	Sød peber (Capsicum annum), tørret, ikke knust eller formalet
ex 0811	Frugter og nødder, også kogte i vand eller dampkogte, frosne, tilsat sukker eller andre sødemidler
ex 1302 20	Pektinstoffer, pektinater og pektater
ex 2001	Grøntsager, frugter, nødder og andre spiselige plantedele, tilberedt eller konserveret med eddike eller eddikesyre, undtagen: Frugter af slægten Capsicum, bortset fra sød peber henhørende under pos. 2001 90 20 Yamsrødder, søde kartofler og lignende spiselige dele af planter, med indhold af stivelse på 5 vægtprocent og derover, henhørende under pos. 2001 90 40 Palmehjerter henhørende under pos. ex 2001 90 92 Oliven henhørende under pos. 2001 90 65 Vinblade, humleskud og andre spiselige plantedele henhørende under pos. ex 2001 90 97
2002	Tomater, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre
2003	Svampe og trøfler, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre

ex 2004	Andre grøntsager, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre, frosne, undtagen varer henhørende under pos. 2006, oliven henhørende under pos. 2004 90 30 og kartofler, tilberedt eller konserveret i form af mel eller flager, henhørende under pos. 2004 10 91
ex 2005	Andre grøntsager, tilberedt eller konserveret på anden måde end med eddike eller eddikesyre, ikke frosne, undtagen varer henhørende under pos. 2006, bortset fra oliven henhørende under pos. 2005 70 00, og frugter af slægten Capsicum, bortset fra sød peber henhørende under pos. 2005 99 10 og kartofler, tilberedt eller konserveret i form af mel eller flager, henhørende under pos. 2005 20 10
ex 2006 00	Grøntsager, frugter, nødder, frugtskaller og andre plantedele, tilberedt med sukker (afløbne, glaserede eller kandiserede), undtagen bananer tilberedt med sukker henhørende under pos. ex 2006 00 38 og ex 2006 00 99
ex 2007	Syltetøj, frugtgelé, marmelade, frugt- eller nøddepuré samt frugt- eller nøddemos, fremstillet ved kogning, også tilsat sukker eller andre sødemidler, undtagen: Homogeniserede tilberedninger af bananer henhørende under pos. ex 2007 10 Syltetøj, gelé, marmelade, puré eller mos af bananer henhørende under pos. ex 2007 99 39, ex 2007 99 50 og ex 2007 99 97
ex 2008	Frugter, nødder og andre spiselige plantedele, tilberedt eller konserveret på anden måde, også tilsat sukker, andre sødemidler eller alkohol, ikke andetsteds tariferet, undtagen: Jordnøddesmør henhørende under pos. 2008 11 10 Palmehjerter henhørende under pos. 2008 91 00 Majs henhørende under pos. 2008 99 85 Yamsrødder, søde kartofler og lignende spiselige dele af planter, med indhold af stivelse på 5 vægtprocent og derover, henhørende under pos. 2008 99 91 Vinblade, humleskud og andre spiselige plantedele henhørende under pos. ex 2008 99 99 Blandinger af bananer, tilberedt eller konserveret på anden måde, henhørende under pos. ex 2008 97 59, ex 2008 97 78, ex 2008 97 93 og ex 2008 97 98 Bananer, tilberedt eller konserveret på anden måde, henhørende under pos. ex 2008 99 49, ex 2008 99 67 og ex 2008 99 99
ex 2009	Frugt- og grøntsagssaft (dog ikke druesaft og druemost henhørende under pos. 2009 61 og 2009 69 og banansaft henhørende under pos. ex 2009 89 35, 2009 89 38, 2009 89 79, 2009 89 86, 2009 89 89 og 2009 89 99), ugærede og ikke tilsat alkohol, også tilsat sukker eller andre sødemidler

Bilag 3: Oversigt over indsatsområder, aktioner mv.

Indsatsområder i et driftsprogram	Aktioner	Specifikke målsætninger	Målsætning for aktion	Balancekrav til driftsprogram (Artikelhvisning)	Forhøjelse af tilskudsloft med 0,5 pct.	Forhøjelse af tilskuds-sats til 60 pct.	Forhøjelse af tilskuds-sats til 80 pct.	Forhøjelse af tilskuds-sats til 100 pct.	Mulige resultat indikatorer
1. Investeringer i materielle og immaterielle aktiver, innovation mv. 47.1.a. i-v, vii, viii, xi, xii	1.1 Erhvervelse af anlægsaktiver (herunder investeringer i skånsom håndtering, sortering, pakning og opbevaring)	SO1 SO2 SO3 SO4 SO5 SO6 SO9	46.a	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R9, R3
	1.2 Indkøb af flerårige certificerede konventionelle planter		46.b	Driftsprogrammerne forfølger som minimum de målsætninger, der er omhandlet i artikel 46, litra b), e) og f)	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke

	1.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder mv.		46.d	min. 2 pct. af driftsprogram Art. 50, stk. 7, litra c)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 4	indgår ikke	R.3, R.9, R.16, R26 R.28
	1.4 Investering målrettet miljø jf. miljøpositivlisten		46.e	min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra a) og b)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 5	indgår ikke	R3, R9, R16, R26
	1.5 Investering i IT og driftsplanlægning		46.a	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R3, R9
2. Rådgivnings-tjenester og teknisk bistand, efteruddannelse mv. 47.1.b	2.1 Rådgivning, teknisk bistand og kurser vedr. forbedring af konkurrenceevnen gennem modernisering	SO1 SO2 SO3 SO9	46.c	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R1

	2.2 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. salgsfremme		46.h	indgår ikke	Art. 52, stk. 2	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R1
	2.3 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet mv.		46.e i, ii, iv, v	Min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra a) og b)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 5	indgår ikke	R28
3. Aktiviteter afholdt af PO'en 47.1.c	3.1 Vejledning af medlemmer i kriseforebyggelse	SO1 SO2 SO3 SO9	13.a + 13.c + 13.3 (126/2022) Art. 46, stk. 1, litra j)	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R1, R28
	3.2 Aktiviteter vedr. hvervning af nye medlemmer		13.1.b. + 13.3 (126/2022) 46.b	Driftsprogrammerne forfølger som minimum de målsætninger, der er omhandlet i artikel 46, litra b), e) og f)	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R1, R28

4. Økologisk produktion 47.1.d	4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten.	SO1 SO2 SO3 SO5 SO6 SO9	46.e 46.i	min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra a)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 5	indgår ikke	R3, R9
	4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale		46.e 46.i	Min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra a)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 5	indgår ikke	indgår ikke
	4.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling målrettet økologisk produktion		46.d	min. 2 pct. af driftsprogram Art. 50, stk. 7, litra c)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 4	indgår ikke	R.9, R.28
	4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion		46.e 46.i	min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra a) og b)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 4 og 5 (afhængig af hvilken art. 46 målsætning der prioriteres)	indgår ikke	R28

5. Integreret produktion 47.1.d	5.1 Investering i innovation, forskning i og udvikling målrettet i integreret produktion	SO1 SO2 SO3 SO5 SO6 SO9	46.d	min. 2 pct. af driftsprogram Art. 50, stk. 7, litra c)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 4	indgår ikke	R.9, R28
	5.2 Rådgivning og uddannelse vedr. integreret produktion		46.e	min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra a) og b)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 5		R28
6. Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv. 47.1.f	6.1 Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv		46.h 46.i	indgår ikke	indgår ikke	Art. 52. stk. 3g	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke
7. Gennemførelse af kvalitetsordninger 47.1.g	7.1 Gennemførelse af kvalitetsordninger	SO1 SO2 SO3 SO9	46.c 46.g 46.i	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke

8. Gennemførelse af sporbarheds- og certificeringssystemer 47.1.h	8.1 Gennemførelse af sporbarheds- og certificeringssystemer	SO2	46.g 46.i	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke
9. Modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer 47.1.i	9.1 Erhvervelse af anlægsaktiver, målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer jf. miljøpositivlisten	SO2	46.f	min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra a) og b)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 5	indgår ikke	R3, R9, R16, R26
	9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer	SO4 SO5 SO6 SO9	46.d 46.f	min. 15 pct. af driftsprogram Min 3 aktioner på 46 e og 46f min. 2 pct. af driftsprogram Art. 50, stk. 7, litra a), b) og c)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk.4 & 5	indgår ikke	R.3, R.9, R.16, R.26, R.28
	9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer		46.e 46.f	Min 3 aktioner på 46 e og 46f Art. 50, stk. 7, litra b)	Art. 52, stk. 2	Art. 52. stk. 3g	Art. 52, stk. 4	indgår ikke	R28

10. Høstforsikring 47.2.i	10.1 Høstforsikring	SO1 SO3	Art. 46, stk. 1, litra j) Art. 18 (126/2022)	indgår ikke	Art. 52, stk. 2	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R.5
11. Tilbagekøb fra markedet 47.1.i	11.1 Tilbagekøb fra markedet	SO1 SO3	Art. 46, stk. 1, litra j) Art. 19 (126/2022)	maks 1/3 driftspro- grammet Art. 50, stk. 7, litra d)	Art. 52, stk. 2	indgår ikke	indgår ikke	Art. 52, stk. 6, litra a)	R.5
12. Grøn høst 47.2.g	12.1 Grøn høst	SO1 SO3	Art. 46, stk. 1, litra j) Art. 17 (126/2022)	maks 1/3 driftspro- grammet Art. 50, stk. 7, litra d)	Art. 52, stk. 2	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R.5

13. Undladt høst 47.2.h	13.1 Undladt høst	SO1 SO3	Art. 46, stk. 1, litra j) Art. 17 (126/2022)	maks 1/3 driftspro- grammet Art. 50, stk. 7, litra d)	Art. 52, stk. 2	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	R.5
14. Administrati- onsomkostninger Bilag 3 stk.5 (126/2022) Art. 23 stk. 3	14.1 Generelle om- kostninger vedr. driftsfonden eller driftsprogrammet		2 pct af god- kendte drifts- program	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke	indgår ikke

Bilag 4: Udkast til beskrivelse af mulige investeringer under de enkelte aktioner

<p>1.1 Erhvervelse af anlægsaktiver (herunder investeringer i skånsom håndtering, sortering, pakning og opbevaring)</p>	<p>Der kan gives tilskud til investeringer i anlægsaktiver, som er egnet til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At rationalisere produktion og arbejdsprocesser vedrørende jordbehandling, såning, plantning, høst og transport fra mark til lager. • At rationalisere arbejdsprocesser ifm. sortering, pakning og opbevaring, herunder også at sikre en skånsom håndtering.
<p>1.2 Indkøb af flerårige certificerede konventionelle planter, samt meromkostninger til plante - og frømateriale</p>	<p>For at skabe vedvarende fornyelse af sortssammensætningen ydes støtte til indkøb af flerårige certificerede planter. Dette har til formål at forbedre og udvikle produktkvaliteten igennem sikring af produktionens tilpasning til efterspørgslen og overordnet forbedre konkurrenceevnen.</p>
<p>1.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder mv.</p>	<p>Der kan gives tilskud til investeringer, som bidrager til forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder, herunder modstandsdygtighed over for skadegørere og dyresygdomme, innovativ praksis og produktionsteknikker, der fremmer den økonomiske konkurrenceevne og markedsudviklingen. Sådanne aktioner kan eksempelvis omfatte test af nye eller væsentligt forbedrede sorter, anlægsaktiver eller metoder i produktionen for derigennem at effektivisere produktionen, opnå konkurrencemæssige fordele og få adgang til nye markeder. Desuden kan sådanne investeringer medvirke til i praksis at lære de danske producenter, hvordan de anvender de seneste forsøgsresultater.</p>
<p>1.4 Investering målrettet miljø jf. miljøpositivlisten.</p>	<p>Investeringer jf. Miljøpositivlisten og andre investeringer, der bidrager til fremme, udvikling og gennemførelse af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet. • Produktionspraksis, der er modstandsdygtig over for skadegørere og sygdomme. • Mindskelse af affald og miljøvenlig anvendelse og forvaltning af biprodukter, herunder genanvendelse og valorisering heraf. • Beskyttelse og forbedring af biodiversiteten og bæredygtig anvendelse af naturressourcer, navnlig beskyttelse af vand, jord og luft.⁷¹

⁷¹ Jf. art. 46, litra e), nr. i, ii, iv og v i forordning (EU) 2021/2115.

	<p>Der ydes tilskud til miljøaktioner, som på forskellig vis medfører dokumenterede fordele for miljøet. Aktionens støtteberettigelse afhænger af, at 1) PO'en følger de anvisninger/specifikationer, der er angivet i rapporten fra Aarhus Universitet som omtales nærmere i Miljøpositivlisten, eller 2) følger de eventuelle anvisninger, der gives ifm. godkendelse af driftsprogrammet f.eks. anvisning på at gennemføre måling af effekt, og udfærdige en afsluttende opgørelse af den faktiske miljøeffekt.</p> <p>Investeringer til fordel for miljøet kan omfatte investeringer der:</p> <ul style="list-style-type: none"> • medfører en reduktion af den nuværende anvendelse af produktionsinput og udledning af forurenende stoffer eller affald fra produktionsprocessen, • medfører at anvendelse af energi fra fossile energikilder erstattes med energi fra vedvarende energikilder, • medfører en reduktion af de miljørisici, der er forbundet med anvendelsen af visse produktionsinput eller produktionen af visse restprodukter, herunder plantebeskyttelsesmidler, gødning, husdyrgødning eller andre animalske gødningsstoffer, • reducerer vandforbruget • knytter sig til ikke-produktive investeringer, der er nødvendige for at nå de miljø- og klimarelaterede målsætninger, navnlig hvis disse målsætninger vedrører beskyttelsen af levesteder og biodiversitet • opnår bevarelse, bæredygtig anvendelse og udvikling af genetiske ressourcer eller • fører til beskyttelse eller forbedring af miljøet.⁷²
<p>1.5 Investering i IT og driftsplanlægning</p>	<p>Der gives tilskud til IT i form af software og hardware internt i PO'en med henblik på at styrke kommunikation mellem avler og PO og dermed opnå en bedre produktionsplanlægning og afsætning.</p> <p>Der gives tilskud til maskinel og evt. egen arbejdskraft i forbindelse med optimering af PO'ens driftsplanlægning samt overholdelse af forordningens krav om at levere troværdige statistiske oplysninger vedr. arealer, afgrøder, leveringstider m.m. til medlemsstaten og Kommissionen.</p>

⁷² Jf. art. 12, stk. 1, litra a)-e), h) og i) i forordning (EU) 2022/126.

<p>2.1 Rådgivning, teknisk bistand og kurser vedr. forbedring af konkurrenceevnen gennem modernisering</p>	<p>Der gives tilskud til rådgivningsydelser, som tager udgangspunkt i rådgivningsaftaler mellem PO og udbydere, og som har til formål at forbedre PO'ens konkurrenceevne gennem modernisering. Information og inspiration om udvikling og muligheder inden for branchen kan understøtte PO'ernes andre tiltag eller fungere som en selvstændig indsats for at præge arbejdsgangen og produktionen blandt medlemmerne.</p>
<p>2.2 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. salgsfremme</p>	<p>Der gives tilskud til rådgivningsydelser vedr. salgsfremme, gennem rådgivningsaftaler mellem PO og udbydere. Information og inspiration om udvikling og muligheder inden for branchen kan understøtte PO'ernes andre tiltag eller fungere som en selvstændig indsats for at præge arbejdsgangen og produktionen blandt medlemmerne.</p>
<p>2.3 Rådgivning, uddannelse og kurser vedr. produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet mv.</p>	<p>Der gives tilskud til rådgivningsydelser vedr. produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet mv., som tager udgangspunkt i rådgivningsaftaler mellem PO og udbydere. Information og inspiration om udvikling og muligheder inden for branchen kan understøtte PO'ernes andre tiltag eller fungere som en selvstændig indsats for at præge arbejdsgangen og produktionen blandt medlemmerne.</p> <p>Rådgivning, uddannelse og kurser under denne aktion skal bidrage til fremme, udvikling og gennemførelse af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produktionsmetoder og -teknikker, der tager hensyn til miljøet. • Produktionspraksis, der er modstandsdygtig over for skadegørere og sygdomme. • Mindskelse af affald og miljøvenlig anvendelse og forvaltning af biprodukter, herunder genanvendelse og valorisering heraf. • Beskyttelse og forbedring af biodiversiteten og bæredygtig anvendelse af naturressourcer, navnlig beskyttelse af vand, jord og luft.⁷³ <p>Rådgivning, uddannelse og kurser under denne aktion skal forfølge et af følgende mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reducere den nuværende anvendelse af produktionsinput og udledning af forurenende stoffer eller affald fra produktionsprocessen, • Erstatte anvendelsen af energi fra fossile energikilder med energi fra vedvarende energikilder,

⁷³ Jf. art. 46, litra e), nr. i), ii), iv) og v).

	<ul style="list-style-type: none"> • Reducere af de miljørisici, der er forbundet med anvendelsen af visse produktionsinput eller produktionen af visse restprodukter, herunder plantebeskyttelsesmidler, gødning, husdyrgødning eller andre animalske gødningsstoffer, • Reducere vandforbruget. • Knytte sig til ikkeproduktive investeringer, der er nødvendige for at nå de miljø- og klimarelaterede målsætninger, navnlig hvis disse målsætninger vedrører beskyttelsen af levesteder og biodiversitet • Opnå bevarelse, bæredygtig anvendelse og udvikling af genetiske ressourcer eller • Føre til beskyttelse eller forbedring af miljøet⁷⁴.
3.1 Vejledning af medlemmer i kriseforebyggelse	Der ydes tilskud til aktioner, som PO'er gennemfører med henblik på at undervise og vejlede PO'ens medlemmer. Aktionerne skal bidrage til udveksling af bedste praksis vedrørende kriseforebyggelses- og krisestyringsaktioner med henblik på at hjælpe deltagerne i aktionerne med at drage nytte af de erfaringer, der er gjort i forbindelse med tidligere aktioner inden for kriseforebyggelses- og krisestyring. <p>Aktionerne kan også anvendes til, at skabe netværksmuligheder for PO'en og medlemmerne, med fokus på markedsføringskanaler som et middel til kriseforebyggelse og -styring.</p>
3.2 Aktiviteter vedr. hvervning af nye medlemmer	Der ydes tilskud til aktioner, som har til formål at få flere individuelle producenter at tilslutte sig en eksisterende producentorganisation.
4.1 Erhvervelse af anlægsaktiver til økologisk produktion jf. miljøpositivlisten	Aktionen vedrører investeringer i anlægsaktiver til økologisk produktion, som bidrager til rationalisering af produktion og arbejdsprocesser vedrørende jordbehandling, såning, plantning, høst og transport fra mark til lager. <p>Udvikling af den økologiske dyrkning af frugt og grønt er en oplagt vej til opnå en positiv miljøeffekt ved sammensætning og gennemførelse af driftsprogrammer.</p>
4.2 Indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale	Med henblik på at skabe vedvarende fornyelse af sortssammensætningen ydes tilskud til indkøb af flerårige certificerede økologiske planter og specifikke omkostninger til økologiske etårige planter og frømateriale. <p>Ved specifikke omkostninger forstås ekstraomkostninger beregnet som forskellen mellem traditionelle produktionsomkostninger og faktiske omkostninger ved økologisk produktion.</p>

⁷⁴ Jf. art. 12, stk. 1, litra a) - e), h) og i) i forordning (EU) 2022/126.

<p>4.3 Investering i innovation, forskning i og udvikling målrettet økologisk produktion.</p>	<p>Der kan gives tilskud til investeringer/aktioner, som bidrager til forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder målrettet økologisk produktion, herunder modstandsdygtighed over for skadegørere og dyresygdomme, innovativ praksis og produktionsteknikker, der fremmer den økonomiske konkurrenceevne og markedsudviklingen. Sådanne aktioner kan eksempelvis omfatte test af nye eller væsentligt forbedrede sorter, anlægsaktiver eller metoder i den økologiske produktion for derigennem at effektivisere produktionen, opnå konkurrencemæssige fordele og få adgang til nye markeder. Desuden kan sådanne investeringer medvirke til i praksis at lære de danske producenter, hvordan de anvender de seneste forsøgsresultater inden for økologi.</p> <p>En given investering vil typisk kun høre under 4.3 indtil dens effekt kan vurderes, hvorefter den vil være at betragte som en "almindelig" investering under en anden foranstaltning. For at investeringer under denne aktion er berettigede til tilskud, skal der etableres et samarbejde med en ekstern sagkyndig uafhængig part (eksempelvis en konsulent) og/eller anerkendt forskningsinstitution. Resultat og konklusion skal afrapporteres til det videre brug i PO'en. PO'en skal have fuld adgang til at anvende investeringernes resultater i sådanne samarbejder.</p>
<p>4.4 Rådgivning og uddannelse vedr. økologisk produktion.</p>	<p>Der gives tilskud til rådgivningsydelse vedrørende økologisk produktion, som gennem rådgivningsaftaler mellem PO og udbydere, og som har til formål at forbedre PO'ens medlemmers økologiske produktion. Information og inspiration om udvikling og muligheder inden for økologisk produktion kan understøtte PO'ernes andre tiltag eller fungere som en selvstændig indsats for at præge arbejdsgangen og produktionen blandt medlemmerne.</p> <p>Aftaler mellem udbydere og medlemmer er ikke tilskudsberettiget.</p>
<p>5.1 Investering i innovation, forskning i og udvikling målrettet integreret produktion.</p>	<p>Der kan gives tilskud til aktioner, som bidrager til forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder målrettet integreret produktion, herunder modstandsdygtighed over for skadegørere og dyresygdomme, innovativ praksis og produktionsteknikker, der fremmer den økonomiske konkurrenceevne og markedsudviklingen. Sådanne aktioner kan eksempelvis omfatte test af nye eller væsentligt forbedrede sorter, anlægsaktiver eller metoder i integreret produktion for derigennem at effektivisere produktionen, opnå konkurrencemæssige fordele og få adgang til nye markeder. Desuden kan sådanne investeringer medvirke til i praksis at lære de danske producenter, hvordan de anvender de seneste forsøgsresultater inden for integreret produktion.</p>

	<p>En given investering vil typisk kun høre under 5.1 indtil dens effekt kan vurderes, hvorefter den vil være at betragte som en "almindelig" investering under en anden foranstaltning.</p>
<p>5.2 Rådgivning og uddannelse vedr. integreret produktion.</p>	<p>Der gives tilskud til rådgivningsydelser vedrørende integreret produktion, som gennem rådgivningsaftaler mellem PO og udbyder, og som har til formål at forbedre PO'ens integrerede produktion. Information og inspiration om udvikling og muligheder inden for integreret produktion kan undertilskud PO'ernes andre tiltag eller fungere som en selvstændig indsats for at præge arbejdsgangen og produktionen blandt medlemmerne.</p> <p>Aftaler mellem udbyder og medlemmer er ikke tilskudberettiget.</p> <p>PO'en sikrer, at der er udarbejdet en oversigt over udgifter der er omfattet af rådgivningsaftalen, både PO'en og udbyderen skal attestere oversigten. Oversigten skal indeholde dato for udførsel af ydelsen, udgift, medlemsnummer, rådgivningsaktivitet/ydelse, produkt, betalingsdato og fakturanummer.</p> <p>Alle medlemmer med produktion inden for de områder aftalen retter sig mod skal have mulighed for at deltage i aktionen.</p>
<p>6.1. Salgsfremstød, kommunikation og markedsføring mv.</p>	<p>Disse aktioner involverer fælles salgsfremstød, kommunikation og markedsføring for godkendt frugt og grønt. Der kan eksempelvis være tale om salg via internettet, reklame for produkter, der er produceret under miljøvenlige forhold, hvilket på samme tid kan formidle kontakt til nye kunder og stimulere den samlede efterspørgsel på længere sigt.</p> <p>Aktioner vedr. salgsfremstød, kommunikation og markedsføring skal forfølge en af følgende målsætninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øge kendskabet til egenskaberne ved EU's landbrugsprodukter og de strenge normer, der gælder for produktionsmetoderne i Unionen. • Øge konkurrenceevnen for og forbruget af EU's landbrugsprodukter og visse forarbejdede produkter, der er produceret i Unionen, og øge kendskabet til disse produkter, både i og uden for Unionen. • Øge kendskabet til Unionens kvalitetsordninger, både i og uden for Unionen. • Øge markedsandelen for EU's landbrugsprodukter og visse forarbejdede produkter, der er produceret i Unionen, navnlig med fokus på markederne i de tredjelande, der har det største vækstpotentiale. • Hvis det er relevant, bidrage til genopretningen af normale markedsvilkår på EU-markedet i tilfælde af alvorlig markedsforstyrrelse, manglende forbrugertillid eller andre specifikke problemer. • Øge kendskabet til bæredygtig produktion.

	<ul style="list-style-type: none"> • Øge forbrugernes kendskab til mærker eller varemærker, der afsættes af producentorganisationer i frugt- og grøntsagssektoren⁷⁵.
7.1 Gennemførelse af kvalitetsordninger	Der kan gives tilskud til aktioner der bidrager til gennemførelse af såvel Unionens kvalitetsordninger som nationale kvalitetsordninger. Disse aktioner dækker tilskud til at sikre, at de salgsklare frugter og grøntsager overholder specifikke kvalitetsnormer under Unionens og nationale kvalitetsordninger.
8.1 Gennemførelse af sporbarheds- og certificeringssystemer	Disse aktioner dækker tilskud til at sikre, at de salgsklare frugter og grøntsager overholder specifikke kvalitetsnormer, samt sikring af overholdelse af kunders eventuelle krav ud over de offentlige krav til produkternes kvalitet og emballering. Dette kan f.eks. være kontrol af global GAP, integreret produktion eller private certificerede produktkvalitetssystemer.
9.1 Erhvervelse af anlægsaktiver, målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer jf. miljøpositivlisten	<p><i>Hvad der kan gives tilskud til:</i></p> <p>Investeringer jf. Miljøpositivlisten og andre investeringer, der bidrager til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.</p> <p>Aktionens tilskud berettigelse afhænger af, at</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) PO'en følger de anvisninger/specifikationer, der er angivet i rapporten fra Aarhus Universitet som omtales nærmere i Miljøpositivlisten, eller 2) følger de eventuelle anvisninger, der gives ifm. godkendelse af driftsprogrammet f.eks. anvisning på at gennemføre måling af effekt, og udfærdige en afsluttende opgørelse af den faktiske miljøeffekt. <p>Investeringer, der bidrager til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer, kan omfatte investeringer der:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medfører en reduktion af den nuværende anvendelse af produktionsinput og udledning af forurenende stoffer eller affald fra produktionsprocessen, • Medfører at anvendelse af energi fra fossile energikilder erstattes med energi fra vedvarende energikilder, • Medfører en reduktion af de miljørisici, der er forbundet med anvendelsen af visse produktionsinput eller produktionen af visse restprodukter, herunder plantebeskyttelsesmidler, gødning, husdyrgødning eller andre animalske gødningsstoffer,

⁷⁵ Jf. art. 14, litra a)-g) i delegeret forordning (EU) 2022/126.

	<ul style="list-style-type: none"> • Knytter sig til ikkeproduktive investeringer, der er nødvendige for at nå de miljø- og klimarelaterede målsætninger, navnlig hvis disse målsætninger vedrører beskyttelsen af levesteder og biodiversitet • Opnår en effektiv og målbar reduktion af drivhusgasemissionerne eller varig kulstofbinding • Øger produktionens modstandsdygtighed over for risici forbundet med klimaændringer, som f.eks. jorderosion • Fører til beskyttelse eller forbedring af miljøet.⁷⁶
9.2 Investering i innovation, forskning og udvikling målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer	<p>Der kan gives tilskud til investeringer i innovation, forskning i og udvikling af bæredygtige produktionsmetoder, der bidrager til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.</p> <p>Sådanne aktioner kan eksempelvis omfatte test af nye eller væsentligt forbedrede sorter, anlægsaktiver eller metoder i produktionen, som kan bidrage til modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer. Desuden kan sådanne investeringer medvirke til i praksis at lære de danske producenter, hvordan de anvender de seneste forsøgsresultater vedrørende modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer.</p> <p>En given investering vil typisk kun høre under 9.2 indtil dens effekt kan vurderes, hvorefter den vil være at betragte som en "almindelig" investering under en anden foranstaltning.</p>
9.3 Rådgivning og uddannelse målrettet modvirkning af / tilpasning til klimaforandringer	<p>Der gives tilskud til rådgivningsydelser vedrørende modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer, herunder ved at reducere drivhusgasemissioner og øge kulstofbinding, samt fremme bæredygtig energi. Rådgivningsydelser tager udgangspunkt i rådgivningsaftaler mellem PO og udbydere.</p> <p>Information og inspiration om udvikling og muligheder inden for modvirkning af og tilpasning til klimaforandringer kan understøtte PO'ernes andre tiltag eller fungere som en selvstændig indsats for at præge arbejdsgangen og produktionen blandt medlemmerne.</p> <p>Aftaler mellem udbydere og medlemmer er ikke tilskudsberettiget.</p>
10.1 Høstforsikring	Høstforsikringsaktioner der ikke omfatter forsikringserstatninger, der dækker mere end 100 pct. af producenternes indkomsttab, idet der tages hensyn til eventuelle udbetalinger fra andre støtteordninger i forbindelse med den forsikrede risiko.
11.1, 12.1 og 13.1	Aktionerne "Tilbagekøb fra markedet" og "Grøn høst eller "Undladt høst" kan introduceres i særlige krisesituationer af Landbrugsstyrelsen, når ydre omstændigheder skaber et væsentligt og uforudsigeligt fald i afsætningen.

⁷⁶ Jf. art. 12, stk. 1, litra a)-e), h) og i) i forordning (EU) 2022/126.

14.1 Generelle omkostninger vedr. driftsfonden eller driftsprogrammet.	Der gives tilskud til de personale- og administrationsomkostninger, der er forbundet med forvaltningen af driftsfonden eller med forberedelsen og gennemførelsen af og opfølgningen på driftsprogrammet, på op til 2 pct. af den godkendte driftsfond, som omfatter både Unionens finansielle tilskud og bidraget fra producentorganisationen.
---	--

Bilag 5: Oversigt over resultatindikatorer og afrapportering i forhold til de enkelte aktioner

Detaljerede beskrivelser af de forskellige resultatindikatorer kan findes i på EU-Kommissionens hjemmeside. https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cmef_en#towardsthepmez

Bemærk at det er den sektion som hedder "PMEF". "CMEF" er indeværende periode.

De resultatindikatorer der anvendes på ordningen:

Indikator nummer	Titel	Data der skal rapporteres
R.1	Forbedring af præstation gennem viden og innovation:	Antal personer, der modtager rådgivning, uddannelse og udveksling af viden eller deltager i operationelle grupper under det europæiske innovationspartnerskab (EIP), som støttes af den fælles landbrugspolitik til forbedring af bæredygtig økonomisk, social, miljømæssig, klimarelateret og ressourceeffektivitet
R.3	Digitalisering af landbruget:	Antal bedrifter, der er omfattet af støtte under den fælles landbrugspolitik til digitale landbrugsteknologier.
R.5	Risikostyring:	Antal bedrifter med den fælles landbrugspolitik støttede risikostyringsværktøjer.
R.9	Modernisering af bedrifter:	Antal bedrifter, der modtager investeringsstøtte til omstrukturering og modernisering, herunder forbedring af ressourceeffektivitet.
R.10	Bedre organisering af forsyningskæden.	Andel af landbrug, der deltager i producentgrupper, producentorganisationer, lokale markeder, korte forsyningskæder og kvalitetsordninger, som er støttet af den strategiske plan.
R.11	Koncentrationen af udbuddet	Andel af værdien af den afsatte produktion, som producentorganisationer eller producentsammenslutninger med driftsprogrammer tegner sig for i bestemte sektorer.
R.16	Investeringer på klimaområdet:	Antal bedrifter, der er omfattet af støtte gennem investeringer under den fælles landbrugspolitik, som bidrager til modvirkning af og

		tilpasning til klimaforandringer og produktion af vedvarende energikilder eller biomaterialer.
R.26	Investeringer på området for naturressourcer:	Antal bedrifter, der er omfattet af støtte gennem produktive og ikkeproduktive investeringer under den fælles landbrugspolitik i tiltag på naturressourceområdet.
R.28	Forbedring af præstation gennem viden og innovation vedrørende miljø- eller klimarelateret præstation	Antal personer, der modtager rådgivning, uddannelse og udveksling af viden eller deltager i operationelle grupper under det europæiske innovationspartnerskab (EIP), som støttes af den fælles landbrugspolitik til forbedring af bæredygtig økonomisk, social, miljømæssig, klimarelateret og ressourceeffektivitet .

Vejledning om tilskud til producentorganisationer for frugt og grønt
2023

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk